

Giorgio in Vlado nista dvojčka

SANDOR TENCE

Devinsko-nabrežinski občinski svet je včeraj najbrž odobrili najpomembnejši ukrep po lanskem volilni zmagi leve sredine. Iz prostorsko-urbanističnega načrta, ki je temeljni razvojni dokument Občine, je črtal glavino zazidljivih površin, ki jih je določila desnosredinska uprava župana Georga Reta. Gre za uveljavitev usmeritve koalicije župana Vladimira Kukanja, ki se je pred volivci obvezala, da bo na področju urbanistike presekala s politiko desne sredine. Razlike so srž demokracije in prav je, da kdor uživa zaupanje večine volivcev tudi uveljavi svoje ideje in načrte.

Občinski odbor in koalicija, ki ga podpira, sta iz prostorskega načrta črtali to, kar smatra za nekoristno in celo škodljivo za skupnost. Povsem legitimno, a črtanju in brisanju morajo sedaj slediti konkretni predlogi, tisti, ki zaznamujejo in označujejo vsako upravo.

Kukanja je v volilni kampanji obljubil popolnoma nov urbanistično-prostorski načrt, z manj pozidavami in z večjo pozornostjo do okolja ter do uravnovešenega razvoja posameznih vasi. Seslanski zaliv je »ad acta«, Ret je marsikaj dobrega naredil na jugu in zahodu občinskega ozemlja, zelo pomanjkljiva je bila njegova uprava na območju Krasu, severno od železnice Trst-Opčine.

Ret in Kukanja se medsebojno zelo cenita in spoštujeta. Kot se je pokazalo na včerajšnji občinski seji pa nista dvojčka.

ITALIJA - Ukrep, ki ga bo vlada formalno sprejela prihodnji teden, velja le za prva stanovanja

Plačilo prvega obroka davka IMU odloženo na september

Vlada je tudi sklenila, da obnovi finančno kritje izredne dopolnilne blagajne

LJUBLJANA - Koprodukcija Drama-Ssg Handkejev Še vedno vihar

URBANISTIKA - Občinski svet V Nabrežini črtali vsa večja zazidljiva območja

NABREŽINA - Devinsko-nabrežinski občinski svet je iz osrednjega občinskega prostorskega (regulacijskega) načrta črtal osem večjih zazidljivih območij na skupnih dvanajst. Ostala so gradbeno-zazidalna področja v Trnovci (projekt za kamping), Nabrežini in v Križu (dve coni vzdolž pokrajinske ceste Prosek-Sesljan).

Iz urbanističnega plana so črtali

večje gradbene površine v Cerovljah, Slivnem, Vižovljah in Nabrežini kamolomi, poleg drugih štirih manj obsežnih območij, ki jih je odbor župana Georga Reta uvrstil v t.i. varianto 27 splošnega regulacijskega načrta. Občinski sklep še ne pomeni dokončne odobritve omenjene variante, o kateri bo glavno in zadnjo besedo imela Dežela.

Na 4. strani

MAJENCA - Včeraj Praznik mladosti v Dolini

DOLINA - V Dolini se je s sinočnim ljudskim ocenjevanjem vin v kiosku na Gorici slovesno začela Majenca, veliki praznik mladosti.

Za praznično razpoloženje so sicer že v popoldanskih urah poskrbeli najmlajši, ki so si dali duška na gasilskih igrah in seveda pri postavljanju Drevesa otrokovih pravic, ki bo male in velike obiskovalce prireditev ozaveščalo o otrokovih pravicah.

Na 8. strani

RIM - Italijanska vlada je na sinočnji seji sklenila, da odloži plačilo junijskega obroka občinskega davka na nepremičnine IMU za prvo stanovanje na september, kakor tudi da obnovi finančno kritje za izredno dopolnilno blagajno. Toda zadevni odlok bo vlada odobrila v prihodnjih dneh, po vsej verjetnosti v sredo.

Vlada je na včerajšnji seji poleg tega določila, da ministri, ki so tudi parlamentarci, ne dobijo dodatnega plačila. Ministri iz vrst parlamentarcev so namreč doslej dobivali dve plači. Ukrep je premier Enrico Letta naznanil že minuli teden.

Na 11. strani

Cgil: Nujni ukrepi za rast in zaposlovanje

Na 3. strani

V Trstu razprava o kolektivnem spominu

Na 5. strani

Lokve stavijo na etnološko dediščino

Na 14. strani

Pivo, cerkve ... in Małopolska

šepet
ulice
Montecchi

18

TRŽIČ - Smrtna nesreča pred vhodom v pristanišče

Vlak razmesaril delavca

Žrtev je 54-letni Giovanni Cornacchia - Okoliščine nesreče bi lahko razjasnil videoposnetek

TRŽIČ - Pred vhodom v pristanišče ga je povozil tovorni vlak, ki ga je ravno usmerjal. Tako je umrl Giovanni Cornacchia, 54-letni delavec specializiranega podjetja Co.Rac.Fer, ki upravlja železniški promet v tržaški luki. Grozovita nesreča, ki se je zgodila včeraj popoldne, je še ovita v skrivnost: vlak naj bi se namreč proti pristanišču premikal počasi, Cornacchia pa je bil izkušen vlakovni odpravnik, ki bi težko zagrešil strokovno napako. Pri podjetju Co.Rac.Fer je namreč delal celih dvajset let, prejšnji teden pa se je vrnil na delovno mesto po daljšem bolniškem dopustu. Doma je bil iz kraja Altamura v pokrajini Bari, že dolgo pa je živel v Ulici Fornaci v občini Foljan-Redipulja.

Na 12. strani

lineaflex
made in Italy

Prodaja direktno iz proizvodnje

TRST - Ulica Orlandini 38/b - Tel. 040 2469359 - Faks 040 3498603
e-mail: mobilmarketriestenew@yahoo.it

Ležišča,
postelje,
počivalniki,
garniture,
podlage

POPUST do
50+20%

LJUBLJANA - Včeraj sta jih predstavila Bratuškova in Čufer

Med ukrepi slovenske vlade zvišanje DDV s prvim julijem Kriznega davka zaenkrat ne bo

LJUBLJANA - Vlada se je odločila, da s 1. julijem zviša davek na dodano vrednost (DDV), zaenkrat pa še ne bo uvedla kriznega davka. Z letom 2014 bo uvedla davek na nepremičnine in ustavila zniževanje davka od dohodkov pravnih oseb, med drugim pa predlaga tudi zvišanje sodnih taks in uvedbo davka na sladke pijače ter loterijske srečke. Skupaj to pomeni 540 milijonov evrov dodatnih proračunskih prihodkov, enak znesek varčevanja pa je predviden tudi na odhodkovni strani, je na novinarski konferenci po seji vlade povedala premierka Alenka Bratušek.

Vlada je te ukrepe vgradila v program stabilnosti, ki ga je sprejela skupaj z nacionalnim reformnim programom. Gre za dva ključna programska dokumenta za izhod iz krize, ki ju bo poslala Evropski komisiji.

Odločitev o zvišanju DDV je vlada sprejela soglasno in premierka upa, da ne bo težav tudi z opozicijo. A v SDS že opozarjajo, da bo ta ukrep prizadel gospodarstvo, ki se v teh kriznih časih že tako ali tako bori za preživetje, prav tako ne bo dosegel želenih finančnih učinkov. Tudi v NSi pravijo, da z dvigom davkov zaviramo gospodarstvo, podobnega mnenja bo po njihovem mnenju tudi Evropska komisija.

Splošna stopnja DDV se bo zvišala z 20 na 22 odstotkov, znižana pa z 8,5 na 9,5 odstotka. Zaradi razmerja med splošno in znižano stopnjo se mora dvigniti tudi znižana, je pojasnila Bratuškova. Od zvišanja DDV si vlada obeta dodatnih 250 milijonov evrov letno.

Večina evropskih držav je DDV zvišala že pred časom in naše stopnje so pod evropskim povprečjem, je dodala. Spomnila je, da je ta ukrep predviden že v zakonu o javnih finančah, resda šele z letom 2014, a dopušča celo zvišanje za tri odstotne točke.

Trgovci so zaskrbljeni. Kot so sporočili iz Trgovinske zbornice, bo imelo zvišanje DDV katastrofalne posledice za slovensko gospodarstvo in potrošnike. »Dodatno smo zaskrbljeni nad potezo vlade, da dvig DDV uvede že s 1. julijem, kar gospodarstvu niti ne dopušča dovolj časa za pripravo vseh ustreznih ukrepov, ki bi morali ublažiti posledice,« so poudarili. Zvišanje DDV bo prizadelo standard »zlasti tistih, ki imajo podpoprečne plače in pretežni del prejemkov porabijo za preživetje iz meseca v mesec«, je opozoril tudi predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič.

Premierka je pojasnila, da se vlada zaenkrat še ni odločila za krizni davek na vse dohodke in si ga je prihranila za rezervo, če z javnim sektorjem do konca leta ne bodo dosegli dogovora o strukturnem znižanju javne porabe. Je pa napovedala, da bodo takoj začeli preverjati dohodninske napovedi in jih primerjati s premoženjem zavezancev. Tam, kjer bodo ugotovili odstopanja, bodo obračunali davek, za tem pa se bodo organi preganali ukvarjali z vprašanjem, ali gre za nezakonito pridobljen denar. Kolikšen bo izplen, zaenkrat še težko napove.

Nekaj prihodkov se bo v proračun steklo od črnih gradenj. Pravzaprav ne gre za davek temveč za nadomestilo, dokler nelegalno postavljen objekt obstaja, seveda pa to ne pomeni legalizacije, je dejal finančni minister Uroš Čufer. Na strani odhodkov se bo nadaljevalo omejevanje izdatkov za plače v javnem sektorju ter pokojnine, vlada napoveduje tudi restriktivno politiko na področju socialnih transferjev ter rebalans državnega proračuna, s katerim se bodo znižali izdatki za blago in storitve ter investicije.

Javnofinančni primanjkljaj bo letos znašal 7,8 odstotka BDP. Strukturno (torej ob neupoštevanju gospodarskega cikla) naj bi Slovenija javne finance izravnala do leta 2017. Čufer je povedal, da Slovenija za uravnoteženje javnih financ potrebuje trajne

ukrepe v višini okoli milijarde evrov. Zaradi sanacije bančnega sektorja se bo javni dolg začasno zvišal nad referenčno mejo 60 odstotkov BDP, vendar naj bi se postopno spet znižal pod 55 odstotkov BDP.

Čufer je povedal, da je treba prekiniti petletno obdobje nezavidljivega gospodarskega položaja. Opozoril pa je, da se Slovenija v tem času ni ustrezno prilagodila in je zato izgubljala na konkurenčnosti. S prispodobo je trend ponazoril z besedami, da je Slovenija kot »letalo, ki izgublja na višini«. Še posebej je za malo in odprto gospodarstvo, ki nima lastne denarne politike, pomembno gibanje stroškov dela, je pojasnil minister in dodal, da je Slovenija na začetku krize na tem področju svoj položaj po-

slabšala. Spomnil je tudi, da se je javni dolg v času krize podvojil, a pravega učinka na gospodarsko rast od tega povečanja zadolženosti ni bilo. To po njegovih besedah kaže na neučinkovitost ekonomske politike.

Ker pa je javni dolg glede na povprečje v evrskem območju še vedno sorazmerno nizek, pa ima Slovenija po Čuferjevih besedah še nekaj maneverskega prostora za dodatno zadolževanje, ki bo potrebno za ukrepe za zagon rasti. Minister vseeno opozarja, da bo morala Slovenija v naslednjem obdobju letno refinancirati od tri do štiri milijarde evrov dolga. Ker je sorazmerno močno odvisna od mednarodnih trgov in tako ves čas pod drobnogledom vlagateljev, mora svoje naloge delati dobro, je prepričan. (STA)

Presednica vlade Alenka Bratušek in minister Uroš Čufer

DELO

ZAGREB - Predsednik RS Borut Pahor na dvodnevem obisku na Hrvaškem

V zadnjih letih veliki premiki

ZAGREB - Predsednika Hrvaške in Slovenije Ivo Josipović in Borut Pahor sta včeraj v Zagrebu podpisala skupno deklaracijo, s katero sta se zavezala h krepitvi prijateljskih odnosov med državama in narodoma na vseh področjih družbenega in političnega življenja. Dotaknila sta se tudi reševanja spora o Ljubljanski banki in gospodarskega sodelovanja. V izjavi po srečanju predsednikov je Josipović poudaril, da je Pahorjev obisk uokviril reševanje vseh odprtih vprašanj med državama, krepitev gospodarskega sodelovanja in skupno prihodnost v Evropski uniji. »Nedvomno sta Hrvaška in Slovenija tako politično kot gospodarsko usmerjeni ena k drugi,« je poudaril.

Kot je dejal, imata državi »skupno prihodnost v EU« in v tej prihodnosti tudi določene skupne interese. V okviru regije je Josipović kot zanimivo izpostavil Jadransko-jonsko pobudo, v kateri bosta imeli Slovenija in Hrvaška »pomembne interese«. Spomnil je tudi, da Ljubljana in Zagreb podpirata članstvo vseh držav regije v EU. Slovenski predsednik Pahor je izpostavil, da sta državi po dveh desetletjih reševanja težkih odprtih vprašanj vendarle prišli do rešitev in sta iz običajnega sosedstva prešli v dobro sosedstvo in v prijateljske odnose. »Bili so veliki premiki v zadnjih letih,« je menil.

»Danes mineva moj obisk ne le v znamenju dobrega sosedstva, ki je posledica urejanja težkih vprašanj, ki so dve desetletji bremenila odnose med državama in narodoma, ampak tudi v atmosferi iskrenega prijateljstva in kontekstu skupne evropske prihodnosti,« je še dejal Pahor. Spomnil je, da je njegov tokratni obisk prvi uradni obisk kakega slovenskega predsednika v Zagrebu od leta 2009. Z Josipovićem sta soglašala tudi, da je potrebno nadaljevati z reševanjem odprtih vprašanj, predvsem ko gre za spoštovanje memorandumov o reševanju spora o Ljubljanski banki. Pahor je dejal, da sta se z Josipovićem načeloma dogovorila, da bosta spodbudila obe vladi, naj čim prej dosežeta rešitve v okviru memorandumov, ki sta ga podpisala marca na Mokričah.

Tožbe proti slovenskim bankam pred hrvaškimi sodišči, ki so bile sicer ovira ratifikaciji hrvaške pristopne pogodbe v slovenskem parlamentu, se namreč nadaljujejo - ravno v času Pahorjevega obiska je na zagrebškem občinskem sodišču znova potekala obravnava v eni od tožb Privredne banke Zagreb (PBZ) proti LB in NLB, ki jo je sodnik nato znova preložil.

Odvetnik LB Matija Pečatnik je sicer zahteval prekinitev postopka, odvetnica PBZ Maja Špoljarić pa je prosila za 30 dni

Borut Pahor

časa, da bi pripravila odgovor na predlog obrambe. Sodnik Nikola Raguz pa je zahteval uradni prevod memorandumov v hrvaški jezik, čeprav mu je slovenska stran predložila hrvaški tekst dokumenta.

V njem se je Hrvaška zavezala, da bo ustavila vse postopke proti slovenskim bankam, dokler ne bo dosežena celovita rešitev spora o LB, ki jo bosta državi iskali v okviru nasledstva. Kljub temu pa se obravnave nadaljujejo tudi po 11. marcu.

Ivo Josipović

Obravnava tega primera je bila sicer že večkrat preložena, nazadnje 11. februarja letos. Gre za eno od več kot 20 tožb PBZ in Zagrebške banke proti LB in NLB, ki potekajo na podlagi pooblastil hrvaškega finančnega ministrstva.

Predsednika sta se sicer posvetila tudi gospodarskemu sodelovanju in na novinarsko vprašanje, kje vidita rešitev svojih držav iz globoke gospodarske krize, je Pahor spomnil na prioriteta cilja slovenske

vlade - uravnoteženje javnih financ in spodbujanje gospodarske rasti - ter izpostavil privatizacijo oziroma bistveno večje odpiranje slovenskega poslovnega prostora za tuje naložbe. To lahko pomeni tudi boljše možnosti za hrvaške naložbe v Sloveniji, če bodo tako ocenili hrvaški poslovneži, je dejal.

»Ta kriza je globalna in globoka, sicer pa sva s predsednikom odkrito povedala, da je za vrsto težav kriva sama politika in da jih deloma sama politika v obeh državah lahko reši,« je še poudaril slovenski predsednik. Josipović pa je poudaril, da bosta državi morali sprejeti koncept »pametnega gospodarstva« in izkoristiti skupne prednosti, zlasti pri skupnih nastopih na tretjih trgih.

Med pogovori je slovenski predsednik povabil Josipovića na Strateški forum Bled, hrvaški gostitelj pa Pahorja na 8. mednarodno konferenco Croatia summit, ki bo potekala v Dubrovniku.

Slovenski predsednik se je nato udeležil tudi delovnega kosila, ki ga je v njegovo čast priredil predsednik hrvaškega sabora Josip Leko. Popoldne je Pahor obiskal hrvaški državni arhiv in si v Knjižnici Metropolitana v Zagrebu ogledal original zbirke Janeza Vajkarda Valvasorja. (STA)

EKSKURZIJA - V sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo

Izbrani mali maturanti naših šol na tridnevni ekskurziji po Sloveniji

TRST - Včeraj je iz Gorice preko Trsta odpotovala na tridnevno strokovno ekskurzijo v Slovenijo skupina malih maturantov slovenskih šol v Italiji. Ekskurzijo prireja ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije, v treh dneh pa bodo dijaki obiskali Celje, Maribor, Prekmurje, Ptuj in ob povratku še Logarsko dolino.

V aprilu in maju, potem pa od septembra do novembra se vrsti niz strokovnih ekskurzij za srednješolce na slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu in Gorici, njihovi programi pa so vezani na posamezne usmeritve šol. Skupno bo v koledarskem letu 2013 v okviru tovrstnih pobud v 14 dnevih na poti po Sloveniji 513 dijakov. Tako je vsak učenec in dijak v času šolanja vsaj enkrat vabljen s strani Slovenije, kar si ministrstvo prizadeva izpeljati tudi v obdobju splošnih varčevalnih ukrepov.

Pred včerajšnjim odhodom avtobusa na ekskurzijo dijakov po Sloveniji

VIDEM - Vodstvo deželnega sindikata Cgil zahteva srečanje z deželno vlado

Cgil: Nujni so ukrepi za rast in zaposlovanje

FRANCO BELCI

VIDEM - Prvi koraki nove deželne predsednice Debole Serracchiani glede zmanjšanja stroškov za politiko so spodbudni, toda nujni so ukrepi za spodbujanje razvoja gospodarstva in zaposlovanja. To je poudaril deželni tajnik sindikata Cgil Franco Belci med včerajšnjim zasедanjem vodstva sindikata v Vidmu. Posledice gospodarske krize so že tako hude, da so nujne takojšnje odločitve za reševanje vprašanja brezposelnosti, je dodal Belci. Zaradi tega je tudi zahteval čimprejše srečanje s Serracchianijevo oziroma deželnim odborom, da bi skupaj poiskali ustrezne rešitve.

Hudo stanje glede brezposelnosti dokazujejo podatki pokojninskega zavo-

da Inps o uporabi dopolnilne blagajne, ki kažejo na vedno večjo koriščenje socialnih blazilcev. V aprilu so namreč zabeležili 2,2 milijona ur dopolnilne blagajne, se pravi skoraj dva krat več glede na lanski april. V prvih štirih mesecih letos pa je bilo 8.126.418 ur dopolnilne blagajne, tj. 22 odstotkov več glede na isto obdobje leta

2012. Za deželo Furlanijo-Julijsko krajino so to že rekordne številke, saj je bila med drugim presežena meja 7,6 milijona ur iz prvih 4 mesecev leta 2010. Največji porast števila ur so zabeležili na Goriškem (+39 odstotkov glede na leto 2012). Toda krepko se je povečala uporaba dopolnilne blagajne tudi v ostalih pokrajinah:

v Vidmu je bilo 3,1 milijona ur (+24 odstotkov), v Trstu 743 tisoč ur (+15 odstotkov) in v Pordenonu 3,1 milijona ur (+17 odstotkov). Vedno več je tudi ljudi v mobilnosti, saj se je njihovo število v letu 2012 povečalo za 20 odstotkov glede na leto prej.

Belci je iznesel tudi nekatere predloge, ki jih bodo posredovali deželnemu odboru. Med glavnimi so uvedba t.i. dohodka za ponovno zaposlitev delavcev, ki ne uživajo socialnih blazilcev, izredni načrt za obnovo šolskih poslopj, poenostavitev birokratskih postopkov in javni upravi in nova pravila v trgovinskem sektorju, začenši s tistimi glede urnikov trgovin.

O srečanjih z deželno upravo je Belci poudaril, da sindikata ne zanimajo formalne pobude, ampak morajo to biti konkretni in operativni sestanki. Belci je nenazadnje izrazil zadoščenje zaradi izida na deželnih volitvah. To pa še ne pomeni, da so mnenja enaka in da ne bo sporov, kot se je to med sindikatom Cgil in levosredinskimi upravami v preteklosti že zgodilo. Če pa bo dogovarjanje jasno in učinkovito, je še dejal Belci, bo to lahko obogatitev za vse.

NABORJET

Jezikovne prakse narodnih manjšin

TRBIŽ - Didaktične prakse in druge izkušnje s področja poučevanja slovenščine, furlanščine in nemščine v šolah Kanalske doline, predstavitev manjšinskih stvarnosti ter ocena udejanjenja državnega zakona št. 482 o zaščiti jezikovnih manjšin kot izhaja iz raziskave o jezikovnih skupnostih Furlanije Julijske krajine, ki je bila pred nedavnim opravljena. O teh in drugih vprašanjih bo tekla beseda na posvetu z naslovom »Incontro di comunita'. Leggi di tutela e politiche linguistiche,« (Srečanje skupnosti. Zaščitni zakoni in jezikovne politike; prev. av.), ki se bo danes popoldne, s pričetkom ob 17.30, odvijal v Naborjetu.

Kot znano so v naši deželi Furlani, Slovenci in Nemci pravno priznani in zaščiteni tako z državnima (kot z deželnimi) zakoni. Simpozij, na katerem bodo sodelovali strokovnjaki in predstavniki društev, bo potekal v Beneški palači, ki se nahaja v središču vasi, katero je, tako kot druge vasi v tej nekdanji koroški dolini leta 2003 prizadela poplava. Organizatorji srečanja, ki se bo vršilo pod pokroviteljstvom Gorske skupnosti za Gumijsko, Železno in Kanalsko dolino, so Furlansko filološko društvo, Slovenski raziskovalni inštitut, združenji »Don Mario Cernet« in Kanaltaler Kulturverein ter Slovensko kulturno središče Planika.

Problematiche zaščitnih norm in razvoja jezikovnih politik bodo vzeli in pretres razni izvedenci. Dobrodošlico bodo udeležencem srečanja izrekli župan Naborjeta-Ovčje vesi Alessandro Oman, odgovorna za nemško govorečo skupnost v FJK pri deželni Službi za manjšinske jezike in izseljence na tujem Monica Tallone, v imenu Furlanskega filološkega društva Federico Vicario, Slorija Milan Bufon, društva Kanaltaler Kulturverein Alfredo Sandrini, združenja »Don Mario Cernet« Anna Wedman in Slovenskega kulturnega središča Planika Nataša Gliha Komac. O poučevanju furlanskega oz. nemškega jezika v šolah bosta spregovorili Serena Martini in Annamaria Tributsch. Stvarnost slovenskega prebivalstva bosta predstavila Anna Wedman in Rudi Bartaloth. O učinkih izvajanja zakona št. 482 v naši deželi bo poročala Adriana Janežič. (ARC/MCH)

DEŽELA

Serracchianijeva računa na dialog s »črički«

VIDEM - Nova predsednica Furlanije-Juljske krajine Debora Serracchiani se je včeraj srečala z deželnimi svetniki Gibanja 5 zvezd, ki jih vodi Elena Bianchi. Šlo je dejansko za spoznavno srečanje, na katerem je predsednica predstavila svojim sogovornikom temeljne smernice nove uprave, Bianchijeva in somišljeniki pa so predsednici osvetlili program gibanja Beppeja Grilla na deželni ravni. »Gotovo se ne bomo strinjali o vseh zadevah, a računam na dialog in na sodelovanje tudi z Gibanjem 5 zvezd,« je podčrtala Serracchianijeva.

Kako čim bolj ohraniti izkušnje Primorja

AJDOVŠČINA - Državni sekretar Gašpar Gašpar Mišič je z ajdovskim županom Marjanom Poljšakom, bankami, stečajnim upraviteljem in s še nekaterimi drugimi razpravljal o tem, kako čim bolj ohraniti znanje in izkušnje Primorja, ki je v stečaju. Kot je povedal, so se dogovorili, da bodo v 14 dneh poskušali preiskati vse možnosti, kako to najbolj optimalno storiti. Vmes pa se bodo po besedah državnega sekretarja v kabinetu predsednice vlade Gašparja Gašparja Mišiča z omenjenimi deležniki še dobili, če bo potrebno tudi večkrat, da za inovativna jedra Primorja najdejo čim boljše rešitve.

Na sestanku so govorili tudi o tem, kako bi lahko bilo Primorje simulacijski model za pripravo zakonodaje, ki bi omogočila, da bi se znanje, inovativnost in izkušnje v podjetjih, ki se znajdejo v težavah, ohranili in ne bi propadli.

PROFIL - Ob smrti modnega ustvarjalca Ottavia Missonija

Zadnji modni patriarh

Kot je večkrat poudarjal, se res ni smel pritoževati, ker mu je v življenju »vse šlo kot po olju«

Ottavio Missoni je bil prav gotovo zadnji patriarh pomembne generacije italijanskih modnih ustvarjalcev, ki je skozi vsa sedemdeseta, osemdeseta in večji del devetdesetih let diktirala tempo, okuse in trende mednarodnega modnega dogajanja.

Simpatični, postavni, sivolasi gospod je v dvaindevetdesetem letu starosti preminul v veliki družinski vili v Sumiragu, blizu Vareseja. Vili obdani z bujno naravo, ki je, kot je sam povedal nekoč pred leti, ko sem ga tam obiskala za intervju ob priložnosti pomembne, jubilejne razstave v goriški palači Attems, skrivala nijanse vseh tistih barv, s katerimi so on in vsa njegova družina neutrudno ustvarjali.

Pokončnega, s prijaznim nasmehom in tistim sinjim pogledom, v katerem je vselej nosil s seboj bravo morja, ob katerem se je rodil in zrasel, sem ga zadnjič srečala pred tremi leti na beneškem Campu San Polo. Konec avgusta je namreč Beneška Biennale priredila svečan sprejem. Osrednji gost je bil predsednik republike Giorgio Napolitano, Ottavio Missoni in njegova neločljiva žena Rosita pa sta bila med povabljeni.

Z zagorelim obrazom in tistim tržaškim naglasom, ki se ga ni nikoli otrese, je pripovedoval o počitnicah, ki jih je tako kot vsako leto preživel v rodni Dalmaciji. Kar pa me je tisti večer posebej presenetilo, je bil izraz na njegovem obrazu, ko se mu je približala mlada hrvaška študentka in mu povedala, da je doma iz Dubrovnika in da že nekaj let živi v Benetkah. Nadvse zadovoljen jo je nagovoril v perfektni hrvaščini, in ko mu je tudi ona skoraj začudeno čestitala za njegovo obvladovanje jezika, se je prešerno nasmehnil in dodal, da je vendar tudi hrvaščina njegov materni jezik, tako kot italijanščina.

Ottavio Missoni se je namreč rodil leta 1921 v Dubrovniku in odras-

Ottavio Missoni z ženo Rosito leta 2006 ob razstavi v goriški palači Attems BUMBACA

čal v Zadru. Udeležil se je bitke v El Alameinu, kjer so ga zavezniški vojaki tudi ujeli. Po štirih letih zapora v Egiptu, se je leta 1946 vrnil v Italijo, k terti v Trst, kjer je obiskoval licej Oberdan. V mladostniških letih je bil tudi atletski prvak in se je leta 1948 udeležil olimpijskih iger v Londonu.

Takrat si je tudi sam omislil olimpijski dres. Prav v Londonu je spoznal ženo Rosito Jelmini, hčerko premožnega industrijca iz Vareseja, ki se je v britanski prestolnici učila angleščine.

Ottavio Missoni je v resnici pred tem s sodelavcem Giorgiom Oberwegerjem prav v Trstu že imel tekstilno delavnico, v kateri sta takrat kot še zelo mlada fanta producirala majice.

Po poroki s črno laso Rosito in po rojstvu njunih treh otrok, Vittoria, Angele in Luce, sta v Sumiragu odprla najprej manjši in kasneje vse večji laboratorij, v katerem sta sprva krojila stenske tepihe in šale, nato pa še majice. Na začetku sedemdesetih let

so kreacije z brandom Missoni, najprej zaživele v izložbah veleblagovnice Rinascente v Milanu, nekaj mesecev kasneje pa na razvpitem defileju v palači Pitti, kjer je bilo po mnenju mnogih skozi majice videti goloto manekenk.

Kljub polemikam, ki so se seveda takrat znesle nad ambiciozni in kreativni par, pa je od tedaj krivulija uspehov družine Missoni neustavljivo rasla. Nagrade in priznanja so prihajala in še prihajajo od vsepovsod. Kreacije te italijanske družine barv so namreč razstavljene v najpomembnejših modnih muzejih vsega sveta.

Kot je Ottavio Missoni večkrat poudarjal, se res ni smel pritoževati, ker mu je v življenju »vse šlo kot po olju«. Vse, do letošnjega januarja, ko je v Los Roquesu izginilo letalo, na katerem je letel njegov prvorojenec Vittorio. Te bolečine vselej nasmejani Ottavio ni uspel izbrisati in dejstva, da je njegov ljubljeni sin izginil prav v njemu tako ljubem sinjem morju ni nikakor uspel preboleti. (Iga)

URBANISTIKA - Sklep občinskega sveta

V Devinu-Nabrežini štiri namesto dvanajstih večjih zazidljivih območij

Devinsko-nabrežinski občinski svet je iz osrednjega prostorskega (regulacijskega) načrta črtal osem večjih zazidljivih območij na skupnih dvanajst. Ostala so gradbeno-zazidalna področja v Trnovci (projekt za kamping), Nabrežini in v Križu (dve coni vzdolž pokrajinske ceste Prosek-Sesljan). Iz urbanističnega plana so črtali večje gradbene površine v Cerovljah, Slivnem, Vižovljah in Nabrežini kamnolomi, poleg drugih štirih manj obsežnih območij, ki jih je odbor župana Giorgia Reta uvrstil v t.i. varianto 27 splošnega regulacijskega načrta.

Včerajšnji občinski sklep še ne pomeni dokončne odobritve omenjene variante, o kateri bo glavno in zadnjo besedo imela Dežela. S tem, da je občinski svet osvojil dejansko vse pripombe in priporočila deželne uprave pomeni, da ima sedaj sprememba regulacijskega načrta prosto pot do dokončne odobritve. V to je vsaj prepričana leva sredina, opozicija pa je drugačnega mnenja.

Nekdanji župan Ret in somišljeniki so se namreč vzdržali pri sklepnem glasovanju, čeprav so prepričani, da je bila varianta 27 v »prvem branju« dobro rešitev. Po njihovem bi bilo boljše, da bi se leva sredina župana Vladimirja Kukanja odločila za povsem novo spremembo osnovnega urbanističnega načrta, saj bo sedanje »skrpucalo« le spodbudilo nove pri-

tožbe občanov. Nekdanji župan vztraja, da je njegova uprava z novimi zazidalnimi površinami prišla na roko domačinom in na ni šlo pri tem za nobene špekulacije in podobno, kot namigujejo nekateri na levi. Res pa je, da nabrežinska desna sredina politično gledano ni mogla glasovati proti »spremembi spremembe« regulacijskega načrta, ker bi s tem volila proti politično sorodno usmerjeni Tondovi deželni vladi, ki je postavila pod vprašaj Retovo usmeritev.

V večinski koaliciji drugače tolmačijo potek dogajanj. »Občani so na skupščinah, ki jih je Občina priredila po volitvah, jasno in glasno povedali, da nočejo večjih pozidav, temveč le možnost manjših gradbenih posegov za družinske in gospodarske potrebe, predvsem na področju kmetijstva,« ponavlja pristojni odbornik in podžupan Veronese. Očitno gre za dve različni viziji urbanističnega in širšega razvoja Devina-Nabrežine.

Iz variante 27 je občinska skupščina dokončno črtala načrtovane nove gradnje na območju devinskega gradu. Tudi pri tem ni šlo brez polemike. Leva sredina ocenjuje, da bi bile nove gradnje na tistem območju popolnoma odveč, opozicija pa zavrne načrta tolmači tudi kot nevljudnost do družine Turn und Taxis. S.T.

NABREŽINA - Leva sredina nima enotnega mnenja

Neskončna zgodba o prihodnosti Kohišča

Ruševine na območju Kohišča, kjer načrtujejo turistične in gostinske storitve

S Kohiščem, sedlom ob Grmadi med Devinom in Cerovljami, kjer družina Pahor načrtuje turistično-gostinski objekt, nič novega oziroma vse po starem. Svetnik Maurizio Rozza je na včerajšnji seji devinsko-nabrežinskega sveta umaknil dopolnilo, ki bi po njegovem nekoliko razčistilo to zapleteno vprašanje. Zastopnik leve sredine se je tako odločil, ker bi njegov amandma razbil večino župana Vladimirja Kukanja, ki o tej zadevi nima enotnega stališča. Različna gledanja o prihodnosti Kohišča so »tranzverzalna«, začeti v stranki Slovenske skupnosti, zato nihče (niti Rozza) ni hotel tvegati razkola v večini.

Zgodba o Kohišču je neskončna zgodba brez konca. Območje (govorimo o 19. stoletju) je bilo nekoč last krajanov, potem si ga je po mnenju nekaterih sporno prisvojil devinski princ, sedaj pa je last družine Pahor, ki je za področje pripravila razvojni projekt. Namesto razvoja, na Kohišču sedaj samevajo podrtje in ruševine.

Občinske uprave (levičarske in levosredinske) so lastniku območja obljubljale rešitve, nobene obljube pa niso izpolnile. Prvi, ki se je nekoliko resneje lotil zadeve je bil župan Giorgio Ret, ki je tudi s privoljenjem levosredinske opozicije pristal na sanacijo-obnovo tamkajšnjih podrtij, sanacijski načrt pa vključil v varianto 27 splošnega urbanističnega načrta. Delno se je zataknilo na deželni ravni (Kohišče sodi med dokaj strogo zaščitena območja), občinski svet pa je z umikom amandmaja Rozza včeraj dejansko potrdil usmeritev Retove uprave. Dejansko to pomeni zeleno luč za »nadzorovano« obnovo tamkajšnjih ruševin, a s strogimi okoljskimi omejitvami.

Stvar vsekakor še ni zaključena. O tem se bo morala še enkrat izjasniti Dežela, nabrežinska leva sredina pa za jesen napoveduje svoj občinski urbanistični načrt. Takrat naj bi bilo jasno tudi kaj namerava s Kohiščem... S.T.

Arhivski posnetek svetnikov leve sredine v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu

KROMA

POKRAJINA TRST - Prošnje za financiranje projektov za izvajanje dvojezičnosti

Dežela naj posploši postopke

Deželna vlada mora poenostaviti oziroma pospešiti postopke za financiranje projektov za izvajanje dvojezičnosti v tržaških pokrajinskih uradih, sicer bo težko zagotoviti dvojezično službo v prihodnosti. Še bolj pomembno pa je, da deželna uprava poskrbi za nekakšno sistemsko financiranje (kot so npr. redne postavke za osebje) za dvojezično delovanje pokrajinskih uradov in okenc, kjer je to predvideno (in kjer ta služba že deluje). Nepojmljivo namreč je, da poteka izvajanje dvojezičnosti na podlagi razpisov in projektov, ki jih mora pripravljati pokrajinska uprava, finančna sredstva pa dodelijo šele po več letih.

To nam je povedala včeraj pokrajinska odbornica za finance in bilanco Mariella De Francesco, ki pričakuje od nove deželne uprave več poslušanja do te-

Mariella De Francesco

ga vprašanja. Če se ne bo namreč nič spremenilo v primerjavi s prejšnjo desnorsredinsko upravo, bo uporaba slovenščine v prihodnosti težko zagotovljena, pravi De Francescova.

Tržaška pokrajinska uprava je vsekakor pred zapadlostjo zakonsko predvidenega roka 30. aprila posredovala deželni upravi prošnje za financiranje projektov, ki omogočajo izvajanje dvojezičnosti na osnovi zakona št. 38/01. Na tej podlagi so npr. pred nedavnim uvedli simultano prevajanje v pokrajinskem svetu, slovenščino pa že uporabljajo tudi v drugih pokrajinskih uradih in prostorih, od urada za stike z javnostmi do skladišča idej.

Problem je zdaj v tem, kako nadaljevati s to službo, saj bo pokrajinska uprava konec leta ostala brez za to namenjenega denarja. Če ne bo torej deželna uprava pospešila postopka za financiranje ustreznih projektov, bodo simultano prevajanje in druge storitve pod vprašajem.

Na denar za službo za simultano prevajanje je pokrajinska uprava čakala dve leti, je dodal predsednik pokrajinskega sveta Maurizio Vidali, zdaj pa še čakajo na finančne prispevke za leto 2012. Projekti, ki jih je pripravila pokrajinska uprava, zadevajo vsekakor več področij. Med temi so uporaba slovenščine v uradu za stike z javnostmi, upravljanje in nadgradnja spletne strani Pokrajine Trst z uporabo slovenskega jezika, objavljanje institucionalnega in promocijskega gradiva v slovenskih časopisih, uporaba slovenščine pri pokrajinskem okencu za zaposlovanje, prevajanje gradiva, izdaja knjige v italijanščini in slovenščini ob 100. obletnici 1. svetovne vojne in drugi.

A.G.

BARKOVLJE Posvet o železniških povezavah

V hotelu Greif Maria Theresa v Barkovljah bo danes ob 18.30 posvet o zapostavljenosti Trsta zaradi ohromljenih železniških potniških povezav. Srečanje, ki ga bo povezoval tržaški občinski odbornik za gospodarski razvoj Edi Kraus, prireja mladinsko združenje JCI Trieste in Lions Club Trieste Europa.

Na posvetu bodo govorili številni izvedenci s področja prometa in turizma, ki bodo predstavili trenutno stanje povezav potniških vlakov s Trstom in predlagali morebitne rešitve za izboljšanje prometnih storitev.

DELAVNICA SPOMINA - Mednarodni posvet zgodovinarjev na pobudo Pokrajine

Ohranjanje kolektivnega spomina zahteva poštenost in strokovnost

Zgodovinarica Marta Verginella o projektu za Hišo spomina - Danes o nasilju, spominu, žalovanju

V okviru Delavnice spomina, ki se je v Skladišču idej začela v sredo, je bilo včeraj mogoče prisluhniti mednarodnemu znanstvenemu srečanju, na katerem so sodelovali strokovnjaki iz Izraela, Francije in Italije. Simpozij z naslovom Zgodovina in spomin - Pripovedujemo in pripovedujemo si preteklost je postregel z zanimivimi in aktualnimi temami, ki so povezane z ohranjanjem kolektivnega spomina na preteklost in pomenom priči na raznih vojnih procesih.

Zbrane je uvodoma pozdravila predsednica Pokrajine Maria Theresa Bassa Poropat, ki je izrazila prepričanje, da bo simpozij prispeval k lažjemu razumevanju individualnega in kolektivnega spomina, ki se med seboj prepletata. Včerajšnji del posveta je oblikovalo 8 predavateljev, srečanje pa sta povezovala Giacomo Todeschini v dopoldanskih urah in Marta Verginella v popoldanskih urah.

Prvi včerajšnji predavatelj je bil Ilan Greisammer, profesor z Univerze Bar Ilan v Tel Avivu, ki je govoril o izgradnji kolektivnega spomina v Izraelu. Predavatelj

Številna udeležba na včerajšnjem dopoldanskem zasedanju je pokazala, da so vprašanja povezana z zgodovinskim spominom v naših krajih še vedno v središču pozornosti

KROMA

je povedal, da je judovski kolektivni spomin sestavljen iz mitov in simbolov, ki častijo čistost in neoporečnost spomina. Po njegovem mnenju pa je do prelomnih dogodkov pri izgrajevanju kolektivnega

spomina prišlo konec 80-tih let, ko se je pojavila skupina "novih zgodovinarjev", ki so pod vprašaj postavili čistost kolektivnega spomina. Ti zgodovinarji so objektivno analizirali osamosvojitveno vojno

(1948-1949) in eksodus arabskih Palestincev. S pomočjo novih zgodovinskih virov so dokazali, da ima izraelski kolektivni spomin polno napak, ki jih je potrebno koregirati. Nekateri strokovnjaki so bili zaradi teh ugotovitev diskriminirani in razglašeni za izdajalce, je dejal prof. Greisammer in dodal, da so se sredi 90-tih let polemike k sreči polegale. O manipulaciji z zgodovinskimi dejstvi je predavala Sabina Loriga iz EHESS v Parizu, ki je analizirala vlogo zgodovinarjev v sodobnem romanu. Predavatelj so v nadaljevanju obdelali še druge aktualne teme, ki so pod drobnogled postavile procese, na katerih so obravnavali nacistične zločine, zlorabo spomina na holokavst ...

Mednarodni simpozij, ki se bo nadaljeval danes, je organizirala tržaška Pokrajina v sodelovanju z Oddelkom za humanistične študije Univerze v Trstu, Občino Trst, Deželnim inštitutom za zgodovino osvobodilnega gibanja in Vsedržavnim združenjem partizanov Italije, Vsedržavnim združenjem bivših deportancev, Vsedržavnim združenjem italijanskih protifašističnih političnih preganjancev ter Združenjem prostovoljcev za svobodo. Organizator simpozija pa je tudi Znanstveni odbor, v katerem je tudi slovenska zgodovinarica Marta Verginella, ki nam je na kratko predstavila kratkoročne cilje njihovega odbora. Med te se uvršča predvsem vzpostavitev Hiše spomina, ki bi pomenila metodološki uvod v raziskovanje in zbiranje gradiva, povezane ga z zgodovino 20. stoletja.

Današnji del simpozija se bo začel ob 10. uri, rdeča nit predavanj pa bodo teme, ki se vrtijo okrog nasilja, spomina in žalovanja. (sč)

SKLADIŠČE IDEJ - Razstave ob robu simpozija zgodovinarjev

Spomin v sliki in besedi

Dijaki znanstvenega liceja Franceta Prešerna predstavljajo Morje zgodb o svojih prednikih

Laboratorij spomina v Skladišču idej spremlja tudi razstave, ki v žarišču postavljajo dogajanje med vojno, ki se je tako ali drugače zapisala v kolektivni spomin. Poleg dokumentarnih razstav Jadransko Primorje: načrt za priključitev - Propaganda in kultura za nov evropski red 1943-1945 in Ko je umrl moj oče: Rube in pričevanja otrok iz koncentracijskih taborišč na italijanski vzhodni meji (1942-1943) je na ogled tudi razstava dijakov štirih tržaških višjih srednjih šol.

Med njimi so tudi dijaki Znanstvenega liceja France Prešeren, ki so pod naslovom Morje zgodb zbrali zanimivo slikovno in pisno gradivo. Skoraj 20 dijakov je pripravilo 10 panojev, na katere so prilepili zgodbe svojih prednikov. Večina dijakov se je ustavila pri (pra)dedkih in (pra)babicah, ki so preživeli drugo svetovno vojno, morali zapusti rodno grudo ali bili internirani. Zanimiv aspekt njihove zgodovinske delavnice, ki jo je vodilo združenje Raz/seljeni, so rodovniki, ki spremljajo nekatere družinske foto-

grafije. Nekateri dijaki so plakate opremili s korespondenco prednikov, drugi so jih le podrobno opisali. Razstava na poljuden način osvetljuje različne vloge, ki so jih naši krajanje igrali v preteklosti, obenem pa se sprašuje tudi o njihovi vlogi da-

nes in v prihodnosti. Prav ta aspekt razstave podrobneje analizirajo strokovnjaki, ki na seminarju aktualizirajo pomen kolektivnega spomina na preteklost.

Razstava bo v Skladišču idej na ogled do začetka junija. (sč)

GOSPODARSTVO - Danes popoldne

Zanonato v Trstu

Srečanje z deželno vlado in nato s sindikati o železnarni

Minister za gospodarski razvoj Flavio Zanonato bo danes v Trstu. Na sedežu deželne vlade se bo popoldne sestal z deželno predsednico Deboro Serracchiani in drugimi deželnimi odborniki, z vladno komisarko in tržaško prefektinjo Francesco Adelaide Garufi, pokrajinsko predsednico Mario Tereso Bassa Poropat in tržaškim županom Robertom Cosolinijem. Po zasedanju je predvideno srečanje s predstavniki sindikatov Cgil, Cisl in Uil, na katerem bo v ospredju vprašanje škedenjske železarne.

Sicer bo na srečanju z deželno upravo govor o glavnih temah in najbolj žgočih vprašanjih v deželi Furlaniji-

Juljski krajini. V središču bodo seveda železarna in razvoj pristanišča, toda govor bo tudi o drugih problemih, kot so npr. gradnja tretjega avtocestnega pasu in sploh odnosi med državo in našo deželo.

Kot smo poročali, sindikati pričakujejo, da bo minister vsaj potrdil, da bodo vključili železarno na seznam kriznih industrijskih območij. Zanonato je med drugim že izjavil, da je tržaško vprašanje različno od tistega v Piombinu in zahteva torej specifično rešitev. Njegov obisk sledi obisku ministra za okolje Andree Orlando, ki je napovedal ukrepe, sindikati pa zdaj pričakujejo konkretne odgovore. (ag)

ČRNA KRONIKA - Iz Mantove zbežal v Trst

Partnerja zabodel po spolnem odnosu

Policisti tržaške kvesture so v Trstu zasačili romunskega državljana, ki ga dolžijo poskusa umora v Mantovi. Moški naj bi namreč 5. maja z nožem zabodel v grlo tunizijskega državljana. Po dosedanjih ugotovitvah kaže, da je do napada prišlo po spolnem odnosu med njima, 25-letni R.T. pa naj bi po napadu zbežal z dvema soodržavljancema in se odpeljal z avtomobilom fiat punto bele barve. Policisti so njegov telefon izsledili v tržaškem mestnem središču, kjer so dotični avtomobil kaj kmalu tudi našli. Bil je parkiran za dvorano Tripčevih ob železniški postaji, v njem pa sta ob napadalcu sedela tudi ostala dva prijatelja, mlada Romuna, 27-letni I.B. in 29-letni M.G. Vse tri so policisti pospremili na tržaško kvesturo: napadalecva prijatelja dolžijo sodelovanja pri kaznivem dejanju, medtem ko so domnevnega napadalca priprli zaradi poskusa umora.

Policisti so avtomobil zasegli, med drugim so v njem našli tudi ženska oblačila, ki naj bi jih R.T. imel na sebi v trenutku napada. Danes bodo na sodišču potrdili njegov pripor.

Od ponedeljka bo zaprta cesta po Ricmanjih

Uprava Občine Dolina sporoča, da bo zaradi izkopavanja družbe Acegas Aps za vzdrževanje vodovodnega omrežja v Ricmanjih od ponedeljka, 13. maja, do zaključka del pokrajinska cesta št. 20 skozi Ricmanje zaprta pri hišni številki 59 z urnikom 0-24. Dela bodo predvidoma trajala 5 dni, med katerimi bo veljala prepoved prehoda in parkiranja vozil na omenjenem cestnem odseku pri hišni št. 59.

Kradli sta parfume

Tržaški karabinjerji so v sredo aretirali dve madžarski državljanki, 54-letno B.Z. in 35-letno K.R. zaradi kraje v mestni drogeriji CAD v Ul. Ponchielli. Ženski sta namreč s polic trgovine pobrali več konfekcij parfuma za skupnih 200 evrov. Skrili so jih v torbice, prej pa sta previdno odstranili vse varnostne obeske.

Ukradeno blago so karabinjerji vrnili lastniku trgovine, ženski pa so pospremili v koronejski zapor.

Zmedena gostja

Tržaški karabinjerji so se v sredo odpeljali do hotela Impero, saj jih je lastnik opozoril o precej zmedeni in prestrašeni obiskovalki. Ni šlo namreč za gostjo hotela, pač pa za 65-letno Tržačanko, ki je divje vstopila v hotel. Ugotovili so, da je zmedena in da se zdravi v centru za psihično zdravljenje. V hotel je prispela tudi ekipa službe 118, ki je ženski hotela pomagati, vendar se je ta kar sama oddaljila.

Zvabilo ga je vozilo ape

Med običajnim nadzorom nad redom v mestu in bližnji okolici, so tržaški karabinjerji v sredo v Miramarskem drevoredu zasačili 37-letnega A.L., medtem ko se je skušal odpeljati s parkiranim vozilom ape. Moški je namreč s posebnim orodjem skušal pognati vozilo, a so ga karabinjerji pravočasno ustavili in ga priprli.

Dolžijo ga goljufije in poskusa umora

Dvanajstrednevo iskanje se je zaključilo v Trstu. Nabrežinski karabinjerji so v sodelovanju s kolegi iz kraja Figline Valdarno pri Firencah prišli na sled zločincu, ki je skušal ogoljufati marsikatero bančnega zavezanca. S prijateljem je namreč bankomat opremil s t.i. skimming napravo, ki omogoča prestrezanje magnetnega zapisa kartice ter za jem PIN kode. Dne 28. aprila sta nepridiprava skušala napravo odstraniti, a so ju karabinjerji zasačili. Med prerivanjem je bil en karabinjer ranjen, drugega pa sta moška skoraj do smrti povozila med begom z terenskimi vozilom. Med zasledovanjem od Reggella do Incise sta moška celo trčila v avtomobil prometne policije, ki jima je zastrl prehod. Beg sta morala zaradi poškodovanega vozila nadaljevati peš, dokler ni enega od njiju zadela krogla. Drugi se ni ustavil in se med begom celo rešil težke jakne. In ta napaka mu je bila usodna, saj so karabinjerji v jakni našli račun čistilnice in tako ugotovili ime 28-letnega moškega, romunskega državljana.

Nekaj dni ni bilo nobene sledi za njim, dokler ga niso tržaški karabinjerji našli na avtobusu, ki je bil namenjen v Slovenijo in nato v Romunijo. Dolžijo ga poskusa umora, upiranja silam javnega reda in računalniške goljufije. Odvedli so ga v zapor v kraju Sollicciano pri Firencah.

BARKOVLJE - Gostovanje Primorskega akademskega zbora

Navdušenje za Vodopivce

V okviru turneje ob 60-letnici delovanja je zbor predstavil tri sklope žanrsko različnih pesmi

Pevci so v Barkovljah nastopili pod taktirko dirigenta Primoža Malavašiča

KROMA

Sobotni večer v dvorani SKD Barkovlje je minil v veseljem vzdušju, za katerega so poskrbeli pevci Primorskega akademskega zbora (PAZ) Vinko Vodopivec, ki v tem letu obhaja 60-letnico delovanja. Ob tej priložnosti je zbor pripravil cikel koncertov po Sloveniji in zamejstvu, krajša turneja pa je predvidela tudi postanek v Trstu oz. Barkovljah.

Na odlično obiskanem koncertu je občinstvo, med katerim je bilo videti tudi več lokalnih dirigentov in pevcev drugih zborov, prisluhnilo trem sklopom žanrsko različnih pesmi, koncert pa je povezovala predsednica društva Sandra Poljšak. Več kot 20 pevcev je pod taktirko Primoža Malavašiča najprej zapelo nekaj ljudskih pesmi, drugi del je vključeval tri cerkvene pesmi, za svoj nastop pa so pevci poželi bučen aplavz. Sledil je še bis, v sklopu katerega so pevci zapeli Zdravljico. V nadaljevanju večera so pevci navzoče povabili, naj kupijo njihove zgoščenke, čisto za konec pa je pevovodja pozval nekdanje članke zbora, ki so bili v dvorani, naj se pridružijo pevcem in skupaj zapojejo Žabe. Tu

di ta pesem je navdušila občinstvo, ki je po koncertu uživalo tudi ob bogato obloženih mizah.

PAZ Vinko Vodopivec je leta 1953 ustanovila skupina primorskih študentov v Ljubljani, med katerimi je bil tudi njihov prvi dirigent Anton Nanut. Poimenovali so ga po primorskem duhovniku in skladatelju Vinku Vodopivcu, ki je umrl leta 1952. Podpisal se je pod bogat opus z več kot 1.200 instrumentalnimi in zborovskimi tako nabožnimi kot posvebnimi skladbami. Zbor Vinko Vodopivec so v dolgoletni zgodovini vodili priznani dirigenti, od Antona Nanuta prek Marka Muniha do Andraža Hauptmana. PAZ Vinko Vodopivec kot študentski zbor značilno redno menjuje pevske zasedbe, vendar kljub temu že od samega začetka dosega visoko raven kakovosti petja. Zbor je žel številne uspehe, prvega že kmalu po prvem uradnem nastopu leta 1954 v Kanalu ob Soči, ko je osvojil prvo mesto na mednarodnem tekmovanju v Arezu, kateremu so v desetletjih sledila pomembna priznanja na prestižnih mednarodnih tekmovanjih. (sč)

Včeraj danes

Danes, PETEK, 10. maja 2013
IZIDOR

Sonce vzide ob 5.40 in zatone ob 20.23
- Dolžina dneva 14.43 - Luna vzide ob 5.53 in zatone ob 20.58

Jutri, SOBOTA, 11. maja 2013
ŽIGA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 23 stopinj C, zračni tlak 1015 mb ustaljen, vlaga 55-odstotna, veter 2 km na uro jugovzhodnik, nebo spremenljivo, morje skoraj mirno, temperatura morja 18 stopinj C.

Lekarne

Do sobote, 11. maja 2013
Običajni urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Trg Goldoni 8 - 040 634144, Ul. Revoltella 41 - 040 941048, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C - 040 232253, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Trg Goldoni 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor San Piero 2, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Tor San Piero 2 - 040 421040.
www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 -

991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Hansel & Gretel - Cacciatori di streghe«.

ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »Treno di notte per Lisbona«.

ARISTON DEI FABBRI - 18.45, 21.00 »The parade - La sfilata«.

CINECITY - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »L'uomo con i pugni di ferro«; 16.10, 18.10, 20.10, 22.10 »Fire with fire«; 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »La casa«; 16.30, 19.00, 21.30 »Mi rifaccio vivo«; 16.30, 19.05, 21.40 »Iron Man 3«; 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Hansel & Gretel - Cacciatori di streghe 3D«; 20.05, 22.15 »Effetti collaterali«; 16.10, 18.05 »I Croods«.

FELLINI - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Confessions«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Mi rifaccio vivo«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Viaggio sola«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.45, 22.00 »Kiki consegne a domicilio«; 18.30, 20.15 »Miele«.

KOPER - PLANET TUŠ - 18.05 »Bejbi-fon«; 15.20, 20.15, 22.55 »Dvigni«; 18.00 »Film, da te kap 5«; 15.40, 18.10 »G.I. Joe 2«; 16.00, 18.35, 21.10 »Iron Man 3«; 17.55 »Iron Man 3 - 3D«; 20.25, 23.00 »Pozaba«; 15.50, 20.35, 22.45 »Stranski učinki«; 20.30, 22.30 »Velika poroka«; 16.05 »Zambezija - 3D«; 16.30 »Zavetje«; 19.10, 21.05, 23.05 »Zlobni mrtveci«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 15.45, 19.00 »Fire with fire - La vendetta ha le sue regole«; 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Effetti collaterali«; Dvorana 2: 15.45, 17.50, 20.00, 22.15 »Iron Man 3«; Dvorana 3: 15.45, 17.20, 20.40, 22.20 »L'uomo con i pugni di ferro«; Dvorana 4: 17.20, 19.00, 20.40, 22.20 »La casa 2013«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.15, 19.50, 22.10 »Iron Man 3«; Dvorana 2: 18.00, 19.50, 21.45 »L'uomo con i pugni di ferro«; Dvorana 3: 18.15, 20.30, 22.15 »La casa«; Dvorana 4: 17.20, 20.00, 22.10 »Mi rifaccio vivo«; Dvorana 5: 17.45, 20.00, 22.10 »Confessions«.

Izleti

SKUPINA 35-55 SKD France Prešeren iz Boljunca prireja v nedeljo, 26. maja, avtobusni izlet »Zeleni Zagreb« - ogled parkov in botaničnega vrta ter obisk razstave Pabla Picassa. Prijave do 15. maja od 12. do 14. ure na tel. št. 333-3616411 (Sonja).

SEKCIJE ANPI - VZPI Boljunec, Dolina, Mačkolje, Prebeneg v sodelovanju z Zvezo Borcev iz Sežane organizirajo 19. maja, enodnevni izlet na otok Rab in ogled spominskega parka Koncentracijske taborišče Kampor. Odhod avtobusa ob 3. uri zjutraj iz Boljunca, vrnitev približno opolnoči. Zainteresirane vabimo, da se čim prej oglasijo na tel. št. 040-228896 ali na 333-6843573.

POZOR, POZOR! AŠD SK Brdina organizira 9. junija enodnevni izlet v Gardaland. Vpisovanje je možno samo ob ponedeljkih in sedežu društva, Repentabska ul. 38, do 27. maja, od 20. do 21. ure. Informacije: Vanja 335-5476663.

V SOBOTO, 1. JUNIJA, se bomo podali v Maribor na grob blaženega škofa A.M. Slomška in v baziliko Marije, Matere Usmiljenja. Spremljal nas bo Pavel Goja. Za vpis in vse ostale informacije pokličite čim prej tel. št. 347-9322123 (s. Angelina).

LETNIKI '44 - Nabrežinci in Križani, organizirajo v soboto, 8. junija, tradicionalni izlet po hrvaški obali. Zainteresirani naj pokličejo na tel. št. 040-299220 (Manica), 347-1632273 (Klara) in 339-8161633 (Marjuča).

LETNIKI 1960 POZORI! 29. junija organiziramo izlet v neznanu. Zainteresirani naj pokličejo tel. št. 040-226517 (Nives), 349-4133919 (Marinka).

SKD Igo Gruden

v sodelovanju s kulturnima društvoma

Zenoli in Amici di Valbruna vabi

danes, 10. maja, ob 20.00 v dvorano Igo Gruden

na ogled nagrajenega dokumentarca

»Vie di pace, l'alpinismo e la Grande Guerra«

Čestitke

Dragi GABRIEL! Danes praznuješ 12. rojstni dan. Da bi bil tvoj vsakdan mavrično obarvan, s srečo obsijan in z modrostjo prepletan, ti želi teta Marina z družino.

Danes bom v Repen hitela in slavljenca pesmico zapela. Risbico mu bom narisala in vse najboljše GABRIEL napisala. Sestrična Julija.

Danes praznuje GABRIEL 12. rojstni dan. Da bi se mu uresničile vse skrite želje mu iz srca želijo vsi, ki ga imajo radi.

V Ljubljani se MAJA je rodila, Tamaro in Damjana razveselila. Vsi pri MePZ v Bazovici se veselimo ob lepi novici.

Na svet pokukala je mala MAJA in osrečila mamico Tamaro in očka Damjana. Draga Tamara in Damjan, kadar vajina solistka bo prepevala, pokličita še našo družbo in skupaj ji bomo zapeli uspavanko. Bodoči pevki in njenim staršem iskrene čestitke. Sopevci OPZ Slomšek skupaj s starši in zborovodkinjo.

Včeraj je naša ADRIANA srečala Abrahama. Mnogo sreče in veselih dni ji v vrtcu Mavrica voščimo prav vsi.

Šolske vesti

OTROŠKE JASLI MAJA, Repen 130 - če želiš, da bo tvoj otrok preživel poletne počitnice v objemu narave pod borovim gozdičkom, v vrtu s sadnim drevjem in cvetjem, obiži naš vsak dan od 7.30 do 16.00 ali pa pokliči tel. št.: 040-327522, 340-4022209.

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM S. Kosovel sporoča, da se je pričelo vpisovanje otrok v poletne centre. Namenjeni so otrokom, ki obiskujejo jasli, otroške vrte in šole s slovenskim učnim jezikom od 1. do 3. leta, otrokom od 3. do 6., in od 6. do 12. leta. Info in vpisi v pisarni Dijaškega doma v Trstu (Ul. Ginastica 72, od pon. do petka, od 8.00 do 16.00, tel. 040-573142, urad@dijaski.it).

OBČINA DEVIN NABREŽINA obvešča, da so se začela vpisovanja v občinske otroške jasli K. Štrekelj v Ssljanu za š.l. 2013/14. Obrazci za vpis so na razpolago v Uradu za šolstvo v Občinski knjižnici v Nabrežini št. 102. Prošnje morajo biti predložene občinskemu Uradu za protokol, Nabrežina Kamnolomi 25, najkasneje do srede, 15. maja, do 17. ure. Podrobnejše informacije na tel. št. 040-2017375 (Urad za šolstvo).

Osmice

FRANC IN TOMAŽ sta odprla osmico v Mavhinjah. Vljudno vabljeni. Tel. št.: 040-299442.

IGOR CACOVICH je odprl osmico v društvenih prostorih v Lonjerju. Toplo vabljeni!

OSMICA je odprta pri Piščancih. Silvano Ferluga vabi na domačo kapljico. **OSMICO** je odprl Stanko Milič v Zgoniku. Tel. 040-229164.

OSMICO sta odprla Marčelo in Ervin Doljak v Samatorci. Tel. št.: 040-229180. **OSMICO** sta odprla Nini in Stano v Medji vasi št. 14. Tel. 040-208553.

V RUPI ima Salomon odprto osmico. **ŠUBER** ima odprto osmico na Opčinah. Tel. št.: 349-7158715.

glasbena matica

GLASBENI APERITIV nastop učencev klavirja

petek, 10. maja 2013, ob 18.30

restavracija »Principe di Metternich«, nabrežje Massimiliano in Carlotta 2, Grljan

Vljudno vabljeni!

Večer sta omogočila: Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ZKB

Dovolj je ugi banj, stav in predvidevanj! Rodila se je

Maja

in prinesla najlepšo melodijo v življenje mamice Tamare in očka Damjana. Naj ji bo življenje kot ubrana pesem, brez nobenih disonanc, so srčne želje presrečnih

none Silvane in nonota Stojana

Od vseh nas ljubeče pričakovana je 8. maja zvečer prvič zavekala

Maja Locatelli

Novopečeni mamici Tamari in očku Damjanu iz srca čestitajo

pevke in pevci MePZ Lipa iz Bazovice

Laro in Blaža je osrečilo rojstvo male

Evelin

Iz srca čestitamo in novorojenki želimo vse najlepše v življenju

presrečni Matija, nona Xenia in nono Tino

Loterija 9. maja 2013

Bari	42	89	50	5	79
Cagliari	70	47	6	18	11
Firence	63	56	4	70	14
Genova	76	33	66	68	70
Milan	36	3	34	55	54
Neapelj	31	74	27	17	7
Palermo	77	14	90	63	83
Rim	64	73	54	67	83
Turin	57	74	6	66	9
Benetke	51	31	65	15	56
Nazionale	88	11	56	49	29

Super Enalotto št. 56

13	16	20	21	25	65	jolly69
Nagradni sklad						1.677.995,53 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot						28.561.184,92 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						-- €
6 dobitnikov s 5 točkami						41.949,89 €
950 dobitnikov s 4 točkami						281,05 €
33.719 dobitnikov s 3 točkami						15,38 €

Superstar

64

Brez dobitnika s 6 točkami	-- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-- €
Brez dobitnika s 5 točkami	-- €
3 dobitniki s 4 točkami	28.105,00 €
124 dobitnikov s 3 točkami	1.538,00 €
2.174 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
13.762 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
28.716 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

prej do novice

www.primorski.eu

BREG - Včeraj se je začel veliki praznik mladosti

Majenca vabi v Dolino

Včeraj so otroci postavljali Drevo pravic in se zabavali na gasilskih igrah - Danes odprtje številnih razstav in večerni ples

V Dolini se je s sinočnjim ljudskim ocenjevanjem vin v kiosku na Gorici slovesno začela Majenca, veliki praznik mladosti. Za praznično razpoloženje so sicer že v popoldanskih urah poskrbeli najmlajši, ki so si dali duška na gasilskih igrah in seveda pri postavljanju Drevesa otrokovih pravic, ki bo male in velike obiskovalce prireditev ozaveščal o otrokovih pravicah.

V cerkvi sv. Martina so sinoči odprli tudi razstavo *Pripovedke z- in brez naslova* Matjaža Hmeljaka in Dunje Jogan. Avtorja je predstavil Deziderij Švara, za glasbeno kuliso pa so poskrbeli Mladi kitaristi iz Brega Mladinskega krožka Dolina pod vodstvom Lorenza Buona.

Današnji dan bo minil predvsem v znamenju odprtja številnih razstav: ob 18. uri razstave šol in vrtcev Večstopenjske šole iz Doline na domačiji Zorka Jurjeviča, ob 19. uri razstave oblikovalcev Jana Forausa in Maruše Jenko »2 design« v galeriji Torkla, ob 19.30 razstave domačih umetnikov v dvorani kulturnega društva Valentin Vodnik z glasbeno točko pianistov Glasbene matice. Večer pa se bo zaključil z glasbo oz plesom na Gorici s skupinama Hackers in Rewind.

Številni otroci in radovedneži so se včeraj popoldne zbrali na Gorici

KROMA

OPČINE - Srečanje-razstava klekljaric

V čipkah so sanje

V zadnjem času vse več zanimanja za nekoč zelo razširjeno dejavnost

Z nedavnega srečanja v Prosvetnem domu na Opčinah

KROMA

Klekljarska skupina je v Prosvetnem domu na Opčinah pripravila srečanje-razstavo V čipkah skrivajo se sanje ...Po srečanju septembra lani v Kopru so se odločile, da ponudbo ponovijo še v domači vasi. Klekljarice so se v Kopru srečale na pobudo gospe Sare Bertok. Predstavitve so se skupine iz Sežane, Izole, Kopra, Portoroža, Bazovice ter z Opčin. Žal se srečanja ni mogla udeležiti skupina iz Hrpelja. K srečanju so klekljarice povabile tudi ženske, ki delujejo v krožku Ob pletenju in še kaj, ki so se predstavile s pletenimi izdelki.

Na Opčinah so od gospe Stanke Hrovatin, dobile sliko staro že 100 let in bulo s klekljni last njene mame. Obe sta bili skrbno spravljene in pričata, da je to delovala zelo številna klekljarska šola. Našim babicam in materam ta spretnost ni bila tuja. V skrinjah in balah so dobili mesto čipkasti prtički in vložki na rjuhah, prtihi in zavesah. Iz Idrije so k nam prihajali trgovci, v naše vasi se je kdaj priženila nevesta, ki je s seboj prinesla in delila to znanje. Nekoč so dekleta in žene klekljale za zaslužek, se trudile pri zimski medli svetlobi in svoja dela prodajale za golo preživetje sebe in družin. Zdelo se je, da bo to ročno delo padlo v pozabo, že nekaj let pa je spet vzcvetela ljubezen do klekljanja, spet se rojevajo krožki, učiteljice se izučijo v Idriji ali v gorški šoli, ki ima z Idrijo tudi del skupne zgodovine.

Srečanje je predstavila Alenka Križmančič: »Klekljanja smo se na novo naučile, da s čipkami polepšamo svoje domove ali obdarimo drago osebo. Spet v krožkih vrtimo kleklje, z zanimanjem kupujemo revije, obiščemo festivale in seje in prirejamo skupna srečanja in razstave. Tako spoznavamo novosti in dobimo nove ideje, ki nas spodbujajo pri delu. Klekljanje lepo uspeva in kot je srečanju naslov »V čipkah skrivajo se sanje...«, sanje o lepoti in ljubezni do dela. Če še kdo tako misli, naj se nam kar pridruži. Ob tej priliki pa prosim tiste, ki doma

hranijo iz preteklih časov čipke, slike ali spomine o klekljanju, naj nam o njih posredujejo informacije. Blago bi rade obvarovale pozabe, si zapisale zgodovinske podatke in preslikale izdelke in fotografije, da se nam ne pretrgajo niti, ki nas vežejo na preteklost.«

SKD PREŠEREN - Na pobudo Skupine 35-55

Sprehodili so se po slovenskem Trstu

Članice Skupine 35-55 društva SKD France Prešeren iz Boljunca so prejšnjo nedeljo priredile voden ogled mesta po sledih vodnika Kako lep je Trst. Ogled je predstavljal dopolnilo predavanja in predstavitve vodnika, ki sta ga napisali Erika Bezin in Poljanka Dolhar, izdal pa ZTT. V boljunskem društvu so ga predstavili decembra lani, na večeru pa je marsikdo izrazil željo, da bi se skupaj podali tudi po mestnih ulicah.

Zbirališče je bilo pri Sv. Justu, od koder se je skupina spustila po zakotnih ulicah starega mesta do judovskega geta. Čeprav je v nedeljo na Velikem trgu kar mrgolelo ljudi, ker je potekal maraton Bavisela, so pohod nadaljevali proti pomolu Audace, gledališču Verdi, na Ponteroso, čez na novo nameščen most čez kanal (od koder je tudi posnetek), do Narodnega doma in na Trg Oberdan, kjer se je obisk končal: dobri dve uri pešačenja v dobri družbi, ob lepem sončnem vremenu in ob prijetni burjici.

SKD ŠKAMPERLE - Še zadnja urica pravljic

Zgodba o Juriju, ki se noče umivati

Malčki so na koncu izdelali vsak svojega Jurija Murija

Pesnik Tone Pavček je rad prihajal med nas in nas vsakič na novo očaral s svojim ustvarjalnim nabojem. Pred dobrim letom in pol se je žal od nas poslovil, zgodbe njegovih junakov pa ostajajo in izzivajo vsakega dobrega pripovedovalca.

Biserka Cesar se je na zadnjem srečanju pomerila s Pavčkov pravljičjo o Juriju Muriju v Afriki in očitno je bila radovednost otrok na višku, saj se jih je zbralo kar dvajset in niti najmanj niso bili razočarani!

Zgodba o Juriju, ki ne mara vode in se noče umivati, je znana. Vemo tudi, da se zato Jurij odpravi v Afriko, češ da so tam ljudje črni, ker se ne umivajo. Toda eno je to, kar si mi predstavljamo, drugo pa je resnična stvarnost. In vse afriške lepote so očarljive, najbolj pa ljudje in živali, s katerimi si je treba takoj razčistiti kako in kaj - saj krokodil sploh ni umazan, tako kot vse živali v savani in puščavi, ki skrbijo za svojo higieno. Jurij naleti v savani na gostoljubno vas, v kateri ga prebivalci pripravi umijejo na različne načine, da bi razumeli, kakšne barve je njegova koža.

Vsako odkritje zahteva precejšnjo mero vedoželjnosti in to je neumitega Jurija gnalo v svet, potem pa je z njegovo pomočjo zopet našel pot do doma, ker je doma vedno najlepše.

In zakaj je bila Biserkina pripoved posebno poučna? Ker ima sama Afriko nadvse rada in je vse prisotne z videoposnetki in pripovedjo o lastnih izkušnjah popeljala v afriške vasi, predstavila tamkajšnje otroke, njihove igre, navade, jedi, predvsem pa radoživost, ki izhaja iz skromnih razmer.

Ker je bila to zadnja urica v tem šolskem letu, so otroci v kuharski delavnici pripravili junaka pravljice: iz kruha so izrezali obraz, ga premazali s sirovim namazom in prekrili z rezino pršuta, naredili z oljkami oči, s kumarično usta, s korenčkom nos, z rukolo pa lase. In komaj so se zadrževali, saj se je bilo treba najprej fotografirati in šele nato so lahko ugriznili vsak v svojega Jurija Murija.

Poklon antifašistki in mučenici Almi Vivoda

Ob 70-letnici umora Miljčanke Alme Vivoda, ene najbolj aktivnih antifašistk na Tržaškem in prve mučenice odpornišтва, prireja pokrajinska sekcija Vsedržavnega združenja partizanov Italije jutri ob 18.30 v miljskem občinskem gledališču Giuseppe Verdi večje spominsko srečanje. Za mikrofonom se bodo zvrstili pokrajinska predsednica VZPI Stanka Hrovatin, podžupanja miljske občine Laura Marzi, zgodovinarke Anna Di Gianantonio, Maria Rossi, igralka in režiserka Marta Cascuna', pokrajinski tajnik sindikata CGIL Adriano Sincovich, predstavnik zveze UDI Ester Pacor in predsednica odbora Ondina Peteani.

V Domu kultur

Večer o pribežnikih

V tržaškem Domu kultur (Ul. Orlandini 38) bodo drevi ob 21. uri priredili večer o priseljencih s predstavo »Bilal - Pensi di saper distinguere il paradiso dall'inferno?« povzeto po knjigi Bilal, viaggiare, lavorare, morire da clandestini Fabrizia Gattija. Več informacij je na voljo na spletni strani www.casadelculture.info/i-cento-pallet/.

V Grljanu danes

odprtje razstave EAR

V prostorih znanstvenega imarija v Grljanu bodo danes ob 10. uri predstavili multimedijско razstavo »EAR-Energia Acqua Riciclo«, ki so jo priredili v okviru čezmejnega projekta Italija-Slovenija TESSI. Na predstavitev so povabili predstavnike tržaške pokrajinske uprave, tržaške občinske uprave, deželnega šolskega urada in Programa za čezmejno kooperacijo Italija-Slovenija.

Predstavitve knjige

Tommasa Cerna

V gledališču Rossetti bodo danes ob 18. uri v dvorani Bartoli predstavili knjigo novinarja tednika l'Espresso Tommasa Cerna »Inferno. La commedia del potere« z ilustracijami umetnika Makkoxa. Na srečanju bodo ob udeležbi avtorja med ostalimi govorili rektor tržaške univerze in deželni odbornik Francesco Peroni, Cristina Benussi in Antonio Calenda. Vstop je prost.

Predstavitve knjige

Sergija Grionija

V knjigarni Minerva (Ul. San Nicolò št. 20) bodo danes ob 18. uri predstavili knjigo Sergia Grionija »I cedri di Trieste« (založnik Mgs press). Publikacijo bosta predstavila novinar Pierluigi Sabatti in pianist Claudio Crismani.

Razstava znamk, posvečenih papežem

V poštnem in telegrafskem muzeju (Trg Vittorio Veneto št. 1) bodo danes ob 10. uri odprli razstavo, posvečeno sodobnim papežem. Na ogled bodo številne znamke, ki so jim jih posvetili. Razstava bo odprta do 1. junija, njeno odprtje pa sovпада z izdajo znamke, ki so jo posvetili papežu Frančišku. Ponatili so več kot 8 milijonov teh znamk.

ŽARIŠČE

Prometna varnost in vzgoja

ADRIJAN PAHOR

Pred nekaj leti je na italijanskih šolah stekla tako imenovana prometna vzgoja, ki je mlade ob pomoči strokovnjakov na tem področju skušala oblikovati v kar se da odgovorne in omikane udeležence v prometu. Količ je ta vzgoja zalegla, je danes težko oceniti, saj manjkajo vsakršne ustrezne študije in raziskave na tem področju, lahko pa na podlagi števila nesreč in smrtnih žrtev trdimo, da je kultura voznikov avtomobilov v Italiji dosegla zgodovinski minimum, prometni kaos in splošna anarhija v spoštovanju pravil pa eksponentni maksimum.

Pomanjkanje vzgoje in srčne kulture sta najbolj razvidni v odnosu do najšibkejših udeležencev v prometu, to je pešcev. V Italiji pešcem na označenem prehodu zanje ne ustavi skorajda nihče, po navadi nekdo, ki mora prečkati cesto, najprej počaka, da se promet umiri in šele nato varno prečka cestišče. Na tako obnašanje so navajeni tudi vozniki prevoznih sredstev, ki marsikdaj niti ne skrivajo nejevolje, če jim kak pešec skoči na »zebro« in jih na ta način prisili, da ustavi svojo jeklenega konjička in dovoli prehod »vsiljivcu«. Predrznost italijanskih voznikov gre celo tako daleč, da ne ustavijo na prehodu za pešce niti ob prisotnosti policaja, ki ureja promet ob jutranjih »konicah«, ko se vse odpravlja na delo in v šolo. Drugače je v sosednji Sloveniji, tam pešec še nekaj ve-

lja, dovolj je, da se približa prehodu za pešce, pa mu skoraj brez izjeme vsak voznik motornega sredstva zagotovo ustavi. Ne samo, marsikdaj pešci v sosednji Novi Gorici niti ne pogledajo na levo in na desno, ali se morebiti kdo ali kaj približuje »zebri«, enostavno mirno zakorakajo čez cesto, itak so na prehodu varni in jim tam ne more nihče do živga. Tako obnašanje, sicer nekoliko domišljavo in neodgovorno, vzbuja občutek, da bi se v primeru nepozornega ali raztresenega voznika na eni strani in samozavestnega pešca, prepričanega v svoj prav, na drugi, lahko tudi pripetila nesreča z nič kaj prijetnim izidom. Zanimivo je pri vsem tem dejstvo, da se slovenski vozniki v »naši« Gorici ne obnašajo tako kot doma, ampak se kaj hitro prilagodijo italijanskim prometnim navadam.

Nekaj podobnega se je po mojem mnenju zagotovo zgodilo tudi pred nekaj dnevi v Sloveniji, ko je vinjeni avtomobilist zbil na prehodu za pešce dve peški, ki sta nato podlegli poškodbam. V debatah in izjavah strokovnjakov, očitno v zgrožene slovenske javnosti je bilo seveda obsojno zločinsko dejanje voznika, ki je najprej pomendral devetnajstletnici, nato zbežal in se kmalu zatem vrnil na prizorišče po izgubljenem evidenčnem tablico, obsojeni so bili politiki, ki so nedavno spreminjali prometno zakonodajo, ki naj bi bila bojda bolj »usmiljena« do kršiteljev in (naj bi) zato ce-

lo na nek način spodbujala predrzne voznike k podobnim dejanjem, nič pa ni bilo rečenega na račun obeh deklet (tabornic), ki sta se nič hudega sluteč vračali s sestanka.

Vprašanje, ki si ga postavljam, je, zakaj nista ob podivjani vožnji opitega petintridesetletnika na kak način reagirali in se mu, ko je bilo očitno, da se ne bo ustavil, skušali umakniti ali skočiti v stran. Očitno ju je vodilo prepričanje, da se jima na prehodu za pešce ne more nič zgoditi. K pogostim nezgodam seveda pripomore tudi slabo stanje državnega cestnega omrežja, nepregledni odseki in križišča, ki v Sloveniji niso redke črne točke in so večkrat razlog za prometno nesrečo s tragičnim koncem.

Lani je na slovenskih cestah umrlo preko sto oseb, letos pa bo prav zaradi slabšega stanja državnega cestnega omrežja prometna varnost še slabša. Za nameček so v zadnjih petih letih z rebalansi državnih proračunov državni direktorji za ceste vzeli kar nekaj sto milijonov evrov, kar dokazuje kronično pomanjkanje denarja za obnovo in sanacije državnega cestnega omrežja ter odsotnost jasne nacionalne strategije razvoja, obnove državnega cestnega omrežja glavnih in regionalnih cest, pa tudi primerne prometne vzgoje mladih generacij voznikov, ki zasedajo v Evropi nezavidljivo mesto zelo, če že ne najbolj nadutih oziroma domišljavih avtomobilistov.

LJUBLJANA - Poceni letalski prevozi

Minister Virant zavrača obtožbe

LJUBLJANA - Notranji minister Gregor Virant je v odzivu na poročanje Dnevnika, da je z družbo Adria Airways letel z vozovnicami iz prodajnega razreda R, ki so namenjene zaposlenim in izključno v službene namene, dejal, da o razredu R ne ve nič. Kot pravi, ne ve, po kakšnem postopku je družba prišla do cen vozovnic. »Nikoli nisem vplival na te cene,« poudarja. Kot je po seji vlade v izjavi za medije pojasnil Virant, je pri Adrii naročil ponudbo, jo dobil in plačal račun, kakršen je bil. Nikoli ni, kot pravi, poizvedoval, kako je Adria prišla do teh cen, in ni vedel, da se te cene razlikujejo od tržnih. Vnovič je poudaril, da za vozovnico ni plačal manj kot 150 evrov. Virant je pojasnil, da je imel tudi Adriino zlato kartico, a ta po njegovem mnenju ne omogoča popustov. Dodaja tudi, da je bil od leta 2009 do 2011 profesor na fakulteti in ni imel nobenega vpliva na Adrio.

Kot je včeraj poročal Dnevnik, je Virant z vozovnicami iz prodajnega razreda R oktobra 2010 letel iz Ljubljane v Frankfurt in v Skopje. Na vprašanje, ali je ta ugodnost veljala le zanj ali za vso družino, je odgovoril, da se konkretno leta v Frankfurt ne spomni. »Račun sem predložil, pokazal sem, da je bila cena za let 150 evrov,« pravi Virant. Virant dodaja, da so tudi v Adrii že pojasnili, da oznaka R ne pomeni samo službenih vozovnic. Po njegovih besedah se »vsak dan pojavi neka nova teorija in nova zgodba«. »Najprej sem potoval za 40 evrov, pa sem dokazal, da je bilo 150 evrov za vse lete, razen za Pariz, za kar

Gregor Virant

še čakam račun. Potem je bila teorija, da sem potoval na račun nekega soimenjaka, kar se mi zdi bizarno. Zdaj je teorija, da sem potoval kot zaposlen v Adrii. Lepo vas prosim, no,« je bil oster Virant.

Minister je Adrio Airways sicer zaprosil za izdajo kopij računov za letalske vozovnice, izdane na njegovo ime ali ime njegovih ožjih družinskih članov. Na ministrstvu za notranje zadeve in javno upravo so medtem za STA pojasnili, da je Adria »zaenkrat poslala samo seznam letov, kopije računov pa bo posredovala v prihodnjih dneh«. Takoj, ko jih bo prejel, bo minister medijem omogočil vpogled v račune, navajajo na ministrstvu.

Minister za pravosodje Senko Pličanič, ki je sicer tudi programski tajnik Državljanske liste, meni, da je v povezavi z Virantovimi poleti z Adrio vse korektno in da se Virantu v resnici dogaja krivica. (STA)

LJUBLJANA - V okviru tedna Evrope

Evropski poslanci o mladih v Sloveniji

LJUBLJANA - Hiša EU je danes v okviru tedna Evrope gostila okroglo mizo na temo Mladi Evropejci v stari Evropi, na kateri so evropski poslanci iz Slovenije govorili o aktualnih problematikah mladih v Sloveniji. V ospredju je bila predvsem visoka brezposelnost mladih, za katero pa poslanci vidijo rešitev v večji samoiniciativnosti mladih pri iskanju dela. Vsi prisotni poslanci so kot največji problem, ki trenutno pesti mlade v Sloveniji in EU, izpostavili brezposelnost. »Največji problem v tem trenutku je, da je brezposelnost mladih v EU tako visoka, kot ni bila še nikoli. Mislim, da je to eden največjih problemov, ki se jih je treba lotiti,« je zatrdila evropska poslanka Mojca Kleva Kekuš (S&D/SD).

S tem se je strinjala tudi poslanka Tanja Fajon (S&D/SD), ki je opomnila, da Slovenija pri tem ni izjema, saj je po najnovejših podatkih okrog 26 odstotkov mladih do 25. leta starosti brez dela. Pri tem je poudarila, da mladi potrebujejo zaposlitvene možnosti in vizijo. »Kaj pa pomeni imeti vizijo? Da imaš pogoje, da študiraš, da dobiš priložnosti za izobraževanje tam, kjer si to želiš, in da imaš na koncu seveda tudi neko priložnost za delo. Živimo v Evropi brez meja, v skupnem prostoru, ki danes vse to omogoča,« je dejala Fajonova.

Poslanci so ob tem menili, da mladi potrebujejo več samozvesti in iniciativnosti pri iskanju zaposlitvenih možnosti. »Mladi najprej potrebujejo to samozvest, da ste vi del rešitve in ne del problema. Potrebuje pogum, da iščete tiste ideje, skozi katere najdete samozaposlitev,« je dejala poslanka Zofija Mazej Kukovič (ELS/SDS).

Tudi Milan Zver (ELS/SDS) je izpostavil samoiniciativnost, a je pri tem opozoril na velik pomen izobraževanja. »Mladi ste lahko pogumni, imate idejo, ste kreativni in inovativni, vendar če nimate dovolj kompetenc, znanj in veščin, je težko uresničiti tudi najbolj drzne ideje. Zato je ključno, da ste opremljeni z ustreznimi kompetencami, da boste konkurenčni v širši družbi,« je pripomnil Zver.

Na pristop do dela pa je opozoril Jelko Kacin (ALDE/LDS). »Problem Slovenije in EU je, da se mora iskati delo in ne služba. Pri nas je veliko ljudi, ki menijo, da jim bo služba dana, kot nekakšen status. Ne pa mora govoriti o delu. Treba ji je ustvariti možnosti, se zaposliti in nekaj narediti. Študentski predstavniki z Delavsko-punkerske univerze so inštitucijam EU očitali, da s spodbujanjem varčevalnih politik slabšajo razmere na trgu dela in spodbujajo brezposelnost mladih. Kacin pa je pri tem zatrdil, da so evropski poslanci nad temi politikami skeptični.

»Evropski poslanci pritisčajo na države članice, da to politiko spremenijo. Mi smo Evropsko komisijo stisnili v kot tako daleč, da je predsednik komisije Jose Manuel Barroso nedavno prvič dejal, da zategovanje pasu ne pelje nikamor,« je dejal Kacin. Dodal je, da je treba spremeniti mentaliteto in pogled na izzive prihodnosti v EU, saj je ključno ustvarjanje gospodarske rasti, brez katere tudi novih delovnih mest za mlade ne bo.

V prostorih Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani je sicer ob dnevu Evrope potekala predstavitev zbornika Evropska Slovenija - Prispevki za nov nacionalni program. Ta združuje prispevke 20 avtorjev mlajše generacije, ki odgovore za trenutno krizo iščejo v vrednotah odprte družbe, pravne in demokratične države vsebinskega in ekonomskega liberalizma. Predstavitev se je udeležilo okoli 70 gostov, med njimi tudi ustavni sodnik Jan Zobeč, nekdanja ustavna sodnika Lovro Šturm in Peter Jambreč, dolgoletni slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel in generalna pravobranilka na Sodišču Evropske unije v Luksemburgu Verica Trstenjak.

LJUBLJANA - Komisar Janez Potočnik ob včerajšnjem dnevu Evrope

Prihodnost EU vezana na odgovorno ravnanje z okoljem

LJUBLJANA - Evropski komisar za okolje Janez Potočnik se je na včerajšnji dan Evrope spustil v javno razpravo z državljani o prihodnosti EU. Glede na področje, ki ga kot komisar pokriva, so se vprašanja, ki jih je dobival iz občinstva v Cankarjevem domu in po Twitterju, osredotočila predvsem na okoljska vprašanja in trajnostni razvoj. Razprava o prihodnosti EU s Potočnikom je tako minila predvsem v luči pozivov k odgovornemu ravnanju z okoljem, trajnostni rabi virov in trajnostnemu razvoju kot alternativni obstoječim ekonomskim modelom. Ob vprašanju, kakšne so realne možnosti, da se na ta način rešimo iz sedanje krize, je bil komisar jassen: »Saj druge izbire nimamo.«

Kot je spomnil, bo na svetu čez 30 let devet milijard ljudi, viri pa so omejeni in že danes je pritisk nanje neverjeten. Evropa je poleg tega izjemno uvozno odvisna, saj npr. uvozi približno polovico surovin v vsakem proizvodnje, ki ga izdelata, in 60 odstotkov energije.

»V Evropi bomo morali preprosto dojeti, da se svet spreminja. Imamo zelo veliko zavedanje, da okoljski problemi obstajajo, in smo tudi mednarodno zelo aktivni. A ko govorimo o prilagajanju svojih gospodarskih struktur, smo včasih nagnjeni k temu, da predolgo branimo tisto, kar je preprosto na dolgi rok neuporabljivo.«

Naša bodoča industrijska politika preprosto mora temeljiti na smotrni proizvodnji - z manj vode, energije in surovin - ter ponovni rabi proizvodov. Kdor tega ne razume, po besedah komisarja »preprosto ne vidi, kje svet danes stoji«. Obenem Po-

Janez Potočnik

ANSA

točnik v tem vidi tudi ključno priložnost za razvoj v ekonomskem smislu. Države bi morale aktivno podpirati tovrstne politike ter svoje gospodarstvo in potrošnike usmerjati v to smer. »Kdor bo to razumel prvi, bo že v relativno kratkem času zmagovalc tranzicije, za katero menim, da je neizogibna,« je poudaril.

V razpravi je tudi nanizal vrsto konkretnih primerov, kako je mogoče z inovativnimi prijemi na področjih, kot sta ravnanje z odpadki in reciklaža ter na sploh zeleno gospodarstvo, uspeti in dobro zaslužiti. Eden od državljanov je sicer v razpravi izrazil pomislek, ali je res prava rešitev to, da se podjetnike k okolju prijaznim dejavnostim vzpodbuja z denarjem oziroma dobičkom. Komisar mu je odvrnil, da je treba delovati preko obstoječih tržnih mehanizmov in uporabiti sile kapitala na najučinkovitejši način, saj tržno gospodarstvo vsaj v bližnji prihodnosti nima alternative.

Tudi sicer je Potočnik poudaril, da si najmanj želimo, da bi do sprememb, do katerih prihaja in so neizogibne, prišlo tako, da bi ljudje imeli občutek, da to niso njihove spremembe in da niso bili slišani. Prav zato upa, da bomo evropsko leto državljanov izkoristili za boljše razumevanje, kaj Evropa je, in da bomo k reševanju problemov Evrope pristopili z aktivnim glasom ljudi.

Državljanje so sicer zanimalo zelo različne, večinoma povsem konkretne stvari. Komisarja so med drugim opozorili na težave z odlaganjem odpadkov v Sloveniji, ga v luči sporne direktive EU o podeljevanju koncesij na področju oskrbe z vodo vprašali »čigava je voda v Evropi« ter ga kritizirali zaradi nedavno predlagane zakonodaje, ki naj bi na novo uredila promet s semeni v EU. Zanimalo jih je tudi, kaj si misli o gradnji Teš 6 in ali bi si v nekom socialnem podjetju »recikliral oblačila«.

Potočnik je sicer po razpravi v izjavi za novinarje dejal, da »srčno upa«, da bo prišlo do premikov od besed k dejanjem. Izpostavil je nujnost razumevanja, kako pomembno je trajnostno razmišljanje danes, da bo prihodnost jutri takšna, kot si jo želimo.

Javna razprava s Potočnikom na dan Evrope je predstavljala vrhunec pestrega dogajanja v okviru Tedna Evrope v Sloveniji. Ta je bil v letošnjem evropskem letu državljanov posvečen dialogu z državljani. To je bil sicer eden v nizu 42 podobnih dialogov z državljani, ki se bodo od lanske jeseni do pomladi 2014 zvrstili v EU, a edini, ki je potekal prav na dan Evrope. (STA)

ŠE VEDNO VIHAR - Koprodukcija SNG Drama iz Ljubljane in tržaškega SSG

Epopeja koroških Slovencev prispodoba za manjšine sveta

Še vedno vihar je zgodba neke družine (Petra Handkeja) in neke manjšine (slovenske na avstrijskem Koroškem), istočasno pa univerzalna zgodba o manjšinah sveta. Nekako tako bi lahko strnili novo koprodukcijo Slovenskega narodnega gledališča Drama iz Ljubljane in Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta, ki bo ljubljansko premiero doživela jutri, tržaško pa 24. maja.

Prvo slovensko uprizoritev Handkejevega večkrat nagrajenega besedila Immer noch Sturm so včeraj predstavili v ljubljanski Drami. Režira jo hrvaški ustvarjalec Ivica Buljan, v njej pa nastopajo Ivo Ban, Nina Ivanišin, Saša Pavček, Matjaž Tribušon, Marko Mandić, Aljaž Jovanović, Veronika Drolc ter člana tržaškega ansambla Luka Cimprič in Nikla Petruška Panizon.

Še vedno vihar se spoprijema s kompleksnostjo življenja na avstrijskem Koroškem in s problemom identitete, istočasno pa je tudi poskus pomiritve s preteklostjo. Intimna saga govori o času pred drugo svetovno vojno in o partizanskem boju, ki je razdelil družino Handkejeve matere (ta je bila Slovenka) na dve nasprotujoči si strani: del družine se je pridružil okupatorju, del partizanskemu boju. Handkeju je po besedah režiserja Ivica Buljana uspelo svoje strahove in sanje pretvoriti v literaturo - v mešanico romana, poezije in drame. Predstavo gledamo iz perspektive sanjača, ki ponovno piše zgodbo svoje družine in slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem, je dejal hrvaški režiser, ki mu je spoprijemanje z besedilom ponudilo vznemirljiv in kompleksen izziv. »Pomembno, v evropskem merilu zelo vroče besedilo enega največjih še živčih evropskih oz. svetovnih pisateljev je po-

Pogled na včerajšnje omizje v ljubljanski Drami

STA

etično mogoče opredeliti za kufkovo, v družbenem smislu pa ga celo označiti za Vojno in mir oz. epopejo slovenskega naroda. « S pomočjo izjemne scenografije, ki jo je pripravil Aleksandar Denić (beograjski ustvarjalec, ki je v preteklosti delal tudi s Kusturico, tokrat pa prvič ustvarja v Sloveniji) omogoča kolektivno in intimno »voajersko« izkušnjo: gledalci bodo namreč sedeli na odru in se stalno soočali s tem, kar se dogaja v skednju v Podjuni.

Buljan je izpostavil izredno delo, ki ga je opravila dramaturginja Mojca Kranjc in vanj vložila »ogromno intelektualno in emotivno energijo«. Slednja, ki je tudi urednica bogatega in izvirnega gledališkega lista (v njem je tudi daljši zapis tržaškega pisatelja Marka Sosiča), je podčrtala, da ni predelala Handkejevega odličnega besedila (oziroma slo-

venskega prevoda Braneta Čopa), temveč pripravila »le za študijske namene bolj prijazno izpisano besedilo«. Izvirni tekst je bilo namreč nemogoče integralno uprizoriti, saj bi predstava trajala šest ur, v zadregi pa je bila, ker »ni bilo slabo napisanega stavka, ki bi ga črtal«: Še vedno vihar bo tako v prvi slovenski postavitvi trajal štiri ure.

Da gre za izreden tekst sta prepričana tudi novi ravnatelj SNG Drama Igor Samobor in umetniška vodja Slovenskega stalnega gledališča Diana Koloini, ki se posebno veselita prvega sodelovanja med gledališkima hišama. Samobor je obljubil, da bodo naredili vse, kar je v njihovi moči, da bi predstava zaživela v velikem slogu: po Ljubljani in Trstu bi jo radi uprizorili tudi na Koroškem in drugih slovenskih lokacijah. Diana Koloini je poudarila, da sta koroško in primorsko slo-

venstvo različni, prav tako njuni zgodovini, med njima pa obstajajo tudi številne podobnosti, kar kaže tudi Handkejev tekst, ki govori o nekem zamejstvu in problemih, ki so v njem še danes prisotni. Igralka Nikla Petruška Panizon je med pripravami na predstavo podoživljala pripovedi svoje babice iz zavedne slovenske tržaške komunistične družine, zato se je še raje potopila vanjo - v koroški zgodbi se lahko očitno zrcali tudi primorska.

Igralec SNG Drama Marko Mandić je Immer noch Sturm prvič gledal v Berlinu, s tekstom pa se je začel resneje soočati med lanskim nekajmesečnim bivanjem v Kanadi. »Z odmaknjenostjo od domovine, družine in vseh, ki so mi blizu, sem Handkejeve besede doživljal še toliko bolj čustveno. Upam, da se bo ta emotivni dotik zgodil tudi pri publiku.« (pd)

DVA KONCERTA Vlado Kreslin v Kopru, Zdravko Čolić v Portorožu

Primorska bo jutri, 11. t. m., zvečer ponudila kar dva zanimiva glasbeni dogodka v razdalji le nekaj kilometrov, koncerta pa bosta istočasno, saj je pričetek napovedan ob 21. uri.

Kreslin v Kopru - Pred Bellavita Barom v Kopru bo nastopil neutrudni Vlado Kreslin, ki se nastopom v živo nikakor ne more odreči. Tokrat bo prekmurski glasbenik svoje številne uspešnice prepeval na open air koncertu pred znanim koprskim lokalom. Spremljali ga bodo vedno zvesti Mali Bogovi, tako da je zagotovljena uigranost med pevcem in skupino. Koncert je v organizaciji Bellavite Bara in študentske organizacije ŠOUP, kar pomeni da je tudi cena vstopnice primerna za študente; v predprodaji (v Bellavita Baru) so vstopnice na razpolago po 5 €, medtem ko znaša cena na dan koncerta 7 €.

Čolić v Portorožu - V okviru Marinade, ki bo letos zabeležila jubilejno deseto izvedbo, bo v Avditoriju v Portorožu nastopil eden izmed najbolj pomembnih predstavnikov »stare garde« balkanskih pevcev in tekstopisec, to se pravi legendarni Zdravko Čolić, ki je že večkrat zelo uspešno nastopal na slovenskih tleh. Ves dan bo potekal v znamenju navtičnega dogodka, ki vsako pomlad privabi v Portorož številne jadralce. Regata Marinada bo kot vsako leto startala iz Izole, zaključila pa se bo v Portorožu, kjer bo v večernih urah tudi nagrajevanje najboljših. Vsi prisotni se bodo nato preselili v Avditorij, običajno prizorišče vrhunskih koncertov, ki jih Burin Yachting Club organizira vsako leto kot dodatek k regati. Letos je izbira padla na Čolića, ki je pred kratkim navdušil tudi Ljubljano. Zdravko Čolić bo občinstvu predstavil paleto največjih uspešnic, a tudi nekaj pesmi iz zadnjega albuma Kad pogledaš me preko ramena. Vstopnice so v prodaji po 35 €. (I.F.)

TRST - Konec sezone Koncertnega društva

Angleški pianist Paul Lewis postregel s Schubertovima sonatama

Zadnji koncert, ki nam ga je v gledališču Rossetti ponudilo tržaško Koncertno društvo, je tudi priložnost za kratek obračun sezone 2012-13: morda najbolj razveseljivo dejstvo je naraščajoče število mladih, ki jih društvo stalno vabi pod posebno ugodnimi pogoji. Novi umetniški vodja Giovanni Baldini je na sklepnem večeru toplotno pozdravil skupino študentov GŠ Koper, ki je prišla na koncert v spremstvu svojih pedagogov, med katerimi sta bili Tatjana Jercog in Aleksandra Čejnjev Glavina. Baldini je za prihodnjo sezono napovedal precej novosti, med drugim tudi integralno izvedbo vseh Beethovnovih simfonij, podrobnosti pa bodo objavljene, ko bo celotni načrt dodobra izdelan.

Vsaka sezona nam praviloma nudi nekaj vrhunskih koncertov, sicer pa je nivo vedno ugleden: prvi, navdušujoči koncert, ki ga je oblikoval Stefano Bollani s svojim triom, nam bo ostal še dolgo v spominu, kot tudi čudovita Viktorija Mullova, Gidon Kremer s svojo Kremerato, Tokijski kvartet z ganljivim poslovnim koncertom, pa mladi violinist Augustin Adelin, žlahtni zvok pianista Javierja Perianesa in še nekaj lepih večerov, med katere lahko prištejemo tudi zadnjega, ki ga je oblikoval pianist Paul Lewis.

Angleški glasbenik je svoj nastop posvetil Franzu Schubertu z izvedbo dveh sonat, izbranih med trojico poslednjih umetnin. Za vse, ki nadvse lju-

PAUL LEWIS

bimo Sonato D960, je bila sprememba programa rahlo razočaranje, kajti Lewis nam je predstavil in zaigral Sonati D958 in D959: koncert-konferenca torej, sicer pa predstavitev, ki je potekala v angleščini s prevodom Giovannija Baldinija, ni bila posebno dolga in razčlenjena, kajti nakazala je le glavne obrise obeh skladb. Je tudi res, da je Schubertovo glasbo težko opisati z besedami, posebno tisto, ki se je rodila v tragičnem obdobju, ko je genialni skladatelj vedel, da ga bo bolezen kmalu spravila v grob, pa še ni bil star trideset let, ko se je začel poslavljati od življenja.

Lewis je v svoji predstavitvi opisal tragiko, ki preveva Sonato v c-molu D958, od prvega stavka, ki spominja na Beethovno resnobo, skozi sladkost drugega in vrtnec tretjega, ki pelje proti nerazrešenemu zaključku z vrtoglavo tarantello. Pianist igra z veliko samozavestjo, z neoporečno tehniko, v prvem delu koncerta pa nas ni očaral s pesni-

skim navdihom, ki daje Schubertovi glasbi krila in neposredni dostop do naše duše. Dotik je bil nekoliko preoster in zvok je večkrat prestopil meje, v katerih mora interpret poiskati idealno ravnotežje.

Bolj prepričljiv je bil Lewis v drugem delu koncerta, ki je bil posvečen Sonati v A-Duru D959: kot je dejal v predstavitvi, je sonata izredno nabita z občutki, ki jih mora poustvarjalec postopoma posredovati poslušalcu, brez naglice, v občudovanju lepote, ki v Schubertu zaznamuje tudi skrajno žalost, predanost v usodo brez borbenosti, ki je bila prisotna v prejšnji sonati. Opozoril je na silovito nasprotje v mirni barkaroli drugega stavka, ki se zaopredeljuje po vzporedni silovitega viška z zaporedjem štirih zelo močnih in rezkih akordov, ki jih je pianist tolmačil kot surovo prebujenje med nočno moro. Samo Scherzo ohranja svetlobo in lahkotnost dunajskega sloga, z ljubkima temama, ki nas začasno oddaljita od tragedije, zadnji stavek pa je nazoren prikaz slovesa, z vrsto glasbenih idej, ki zamirajo, usihajo, nato pa se s postopkom, ki je blizu poslednjih Beethovnovih sonat, opogumijo in zberejo dovolj moči za dokončni pečat zaključenega dela. Lewis je v tej sonati pokazal nekaj več pesniškega navdih, večkrat je ustvaril oaze blagovzvočja in nazadnje izvalil veliko aplavzov ter sklenil svoj nastop s kratkim Schubertovim biserčkom.

Katja Kralj

glasba@primorski.eu piše Rajko Dolhar

NA VES GLAS

PRISLUHNI HITU!

Il Testamento Appino

Alternativni rok, kantavtor

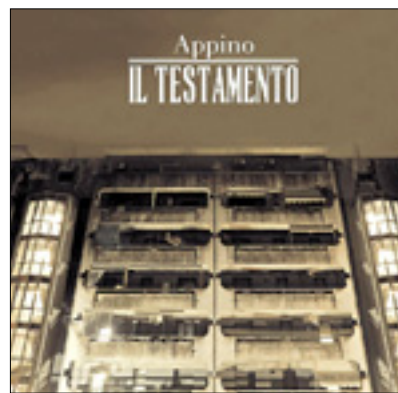
La Tempesta Dischi, 2013

Ocena: ★★★★★★

Danes se vračamo v Italijo, točneje v Piso, od koder je doma petintridesetletni italijanski kantavtor Andrea Appino. Pevce in lider enega izmed boljših bendov italijanske alternativne scene Zen Circus nam tokrat ponuja svoj prvenec Il Testamento. Gre za glasbeni projekt, ki si ga je Appino zamislil že pred leti, a ga je realiziral šele letos. Plošča je izredno avtobiografska, Appino se loti marsikatero družinske dogodivščine, stalno pa ga spremlja njegova »neločljiva« kitar. Album Il Testamento je, poleg plošče benda I Ministri, eden letošnjih najljubših pričakovanih italijanskih glasbenih izdelkov. Sestavlja ga štirinajst komadov, traja pa natanko eno uro. Toskanski glasbenik se je tudi tokrat odločil za sodelovanje s pordenonsko neodvisno glasbeno založbo La Tempesta Dischi. Producentko delo je tokrat opravil basist benda Il Teatro degli orrori Giulio Favero, v studiju pa so poleg Appina stali še tržaški bobnar Franz Valente, violinist skupine Afterhours Rodrigo D'Erasmo in še glasbenika Marina Rei ter Gatti Mézzi.

Ploščo odpira D'Erasmovala violina, Il Testamento, pesem, ki daje ime albumu, posveča Appino italijanskemu režiserju Mariu Monicelliju in njegovemu samomoru. S tem želi Appino podčrtati, kako pomembna je možnost izbire, pa četudi tako tragične. Sledi prvi single plošče Che il lupo cattivo vegli su di te, neke vrste rokarska uspavanka. Ponekod se Appino poslužuje tudi rahlih elektronskih efektov, kot na primer v posebnih Solo gli stronzi muoiono in Lo specchio dell'anima. Passaporto je bolj indie-pop komad, medtem ko je Schizofrenia ena boljših pesmi plošče. Začne se z akustično kitaro in živžganjem v vestern stilu, iz tega pa se nato razvije hiter, garage, skoraj hardkor komad, ki spominja na bend Il Teatro degli orrori. Omenil bi še nadpovprečno, akustično La festa di liberazione, balado v Dylanovem stilu, ki bo nedvomno postala live uspešnica.

»Tale plošča je neke vrste osvoboditev mojih najglobljih bolečin ... je resnična in boleča zgodba moje družine,« pravi Appino. Ne vem, ali se je toskanski glasbenik res osvobodil starih bolečin, dejstvo pa je, da je končni, glasbeni rezultat res dober. O tem se boste lahko jutri zvečer sami prepričali na koncertu v tržaškem klubu Etnoblog.

ITALIJA - Zadevni odlok bo vlada formalno odobrila prihodnji teden

Plačilo davka IMU odloženo, sredstva za socialne blažilce

RIM - Italijanska vlada je na sinočnji seji sklenila, da odloži plačilo junijskega obroka občinskega davka na nepremičnine IMU za prvo stanovanje na september, kakor tudi da obnovi finančno kritje za izredno dopolnilno blagajno. Toda zadevni odlok bo vlada odobrila v prihodnjih dneh, po vsej verjetnosti v sredo.

Tako je povedal gospodarski minister Fabrizio Saccomanni takoj po koncu seje. Saccomanni je pojasnil, da je glede sprejetja omenjenih dveh ukrepov vlada dosegla politično soglasje. Za tehnično formulacijo zadevnih ukrepov pa je po njegovih besedah potreben čas, saj je vladni stroj nov. Minister je pristavil, da bodo občine od države dobile denar, ki ga bodo izgubile z odložitvijo plačila davka IMU, in sicer s pomočjo ustreznih anticipacij državnega zakladništva. Obnovitev finančnega kritja izredne dopolnilne blagajne pa bo vlada zagotovila z neuporabljenimi sredstvi ministrstva za delo.

Vlada je na včerajšnji seji poleg tega določila, da ministri, ki so tudi parlamentarci, ne dobijo dodatnega plačila. Ministri iz vrst parlamentarcev so namreč doslej dobivali dve plači. Ukrep je premier Enrico Letta naznanil že minuli teden in ga potrdil včeraj pred sejo vlade. »Doživljamo težko obdobje. Vsak mora sprejeti žrtve. Začenjamo pri nas samih,« je v nagovoru podjetnikom v Rimu včeraj dopoldne dejal Letta. Sredstva, ki jih bodo prihranili na račun ukinitve dvojnih plač, bodo šla v sklad za brezposelne, je napovedal Letta in pojasnil, da želijo podpreti tiste, ki v krizi še posebej trpijo.

Premier je tudi poudaril, da ne ve, kako dolgo bo njegova vlada na položaju. »V vsakem primeru pa bomo naredili vse, da Italija ponovno dobi zagon,« je dejal in dodal, da so v službi države. Na dan Evrope je še dejal, da si želi »nove Evrope«, saj trenutna ne more najti »odgovorov na težave«.

Letta je povabil ministre svoje vlade na klavzuro v nedeljo popoldne in v ponedeljek dopoldne v opatiji Spineto della Luce pri Sarteanu v Toskani. Srečanje bo namenjeno boljšemu medsebojnemu poznanju in programiranju nadaljnjemu vladnega dela.

Premier Enrico Letta (desno) in gospodarski minister Fabrizio Saccomanni

ITALIJA - Bivši premier v težavah

Nova obtožnica proti Berlusconiju Jutri v Brescii shod LS proti sodstvu

RIM - Neapeljsko tožilstvo je včeraj vložilo novo obtožnico proti nekdanjemu premieru Silviu Berlusconiju. Tokrat mu očitajo korupcijo, saj naj bi podkupil senatorja. Domnevno mu je za prestop v desni blok plačal tri milijone evrov. Ali so navedbe tožilstva zadostno utemeljene, da bo sodni proces dejansko stekel, bodo sedaj odločili sodniki.

Berlusconi naj bi po volitvah leta 2006, na katerih je s tesno večino zmagala levsredinska koalicija Romana Prodijsa, podkupil nekdanjega senatorja Sergia De Gregoria. De Gregorio je nekaj mesecev kasneje prestopil k desnemu bloku, s čimer je pomagal pokopati vlado. De Gregorio je priznal, da je

sprejel podkupnino, zaradi česar naj bi mu sodili skupaj z Berlusconijem. Sodni postopek poteka v Neaplju.

V sredo je drugostopenjsko sodišče v Milanu Berlusconiju potrdilo štiriletno zaporno kazen zaradi davčne utaje v primeru Mediaset. Sodišče je Berlusconiju tudi potrdilo prepoved opravljanja javne funkcije za pet let. 76-letni Berlusconi je bil na prvi stopnji obsojen oktobra lani. Obsodba bo sicer pravomočna šele na tretji stopnji in pričakovati je, da se bodo Berlusconijevi odvetniki pritožili tudi na razsodbo drugostopenjskega sodišča.

Berlusconiju v Milanu sodijo tudi zaradi obtožb, da je imel odnos z mladoletno prostitutko Karimo El Ma-

hroug, znano pod vzdevkom Ruby. Ta proces naj bi ponovno pričeli v ponedeljek, sodbo pa pričakujejo kmalu za tem.

Zaradi vseh teh sodnih postopkov je Berlusconi očitno v težavah. Ljudstvo svobode bo jutri z začetkom ob 16. uri priredilo javni shod v obrambo svojega voditelja, češ da je žrtev sodnega preganjanja. V vodstvu stranke poudarjajo, da vlada (za zdaj) ni pod vprašajem.

Zaradi nenehnih napadov na svoje člane pa je Združenje sodnikov in javnih tožilcev (ANM) že protestiralo proti Berlusconiju in njegovim zagovornikom. Predsednika republike in vlado je pozvalo, naj zagotovita spoštovanje načel pravne države.

Grillo: Berlusconi bi moral v zapor

RIM - »V vsaki drugi demokratični državi bi Berlusconi sedel v zaporu in bi ga odstranili od javnega življenja.« Tako je povedal Beppe Grillo, ko je včeraj popoldne prvič v prostorih poslanske zbornice nagovoril parlamentarce svojega Gibanja petih zvezd. Grillo je potrdil, da bodo predstavniki G5Z predlagali, naj senat zavrne Berlusconijevo izvolitev. Sicer pa je bivši komik svoje parlamentarce pozval, naj držijo podpisano obvezo, da bodo vrnili del prejemkov v parlamentu. »Objavili bomo seznam tistih, ki denarja ne bodo vrnili,« je pribil.

DS naj bi do oktobrskega kongresa vodil Speranza

RIM - Jutri se bo v Rimu zbrala vsedržavna skupščina Demokratske stranke. Sprejela bo odstop dosedanjega tajnika Pier Luigi Bersanija ter imenovala začasnega tajnika, ki bo stranko vodil oktobrskega kongresa. Ožja delovna skupina ima nalogo, da predlaga kandidata za to mesto. Kot kaže, še največ možnosti ima vodja strankine skupine v poslanski zbornici Roberto Speranza.

Medtem v obsežnih krogih stranke tli nezadovoljstva zaradi vladno zaveznitvo, ki ga je stranke sklenila z Ljudstvom svobode. Laura Puppato bo na jutrišnji skupščini predstavila dokument »upornikov«.

ZDA bi želele v Afganistanu ohraniti devet oporišč

KABUL - Afganistanski predsednik Hamid Karzaj je dejal, da želijo ZDA v državi po odhodu koalicijskih sil prihodnje leto obdržati devet vojaških oporišč. Državi se namreč še vedno usklajujeta o dogovoru glede omeje- ne navzočnosti ameriških sil v Afganistanu po koncu mednarodne misije.

Vojaki, ki bi ostali v Afganistanu, naj bi se borili proti pripadnikom Al Kaida in pomagali pri urjenju lokalne vojske in policije. Njihovo število naj bi se po navedbah ameriških predstavnikov gibalo med 2500 in 12.000.

"Smo v zelo resnih in občutljivih pogajanjih z Ameriko," je včeraj dejal Karzaj. Kot je dodal, imata obe državi svoje zahteve in interese. ZDA po njegovih besedah želijo v Afganistanu ohraniti devet vojaških oporišč. (STA)

SIRIJA - Kljub zahtevi po umiku al Asada

Damask pozdravil ameriško-rusko pobudo

DAMASK - Sirija je včeraj pozdravila dogovor med ZDA in Rusijo, ki se zavzema za politično rešitev krize v državi, pri tem pa Sirija računa na podporo zaveznic Rusije, četudi Washington vztraja pri tem, da bo moral sirski predsednik Bašar al Asad odstopiti s položaja, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Ameriški državni sekretar John Kerry, ki je dogovor oznanil na začetku tedna, je dejal, da bo moral sirski predsednik v okviru rešitev konflikta odstopiti.

"Sirija pozdravlja približevanje Rusije in ZDA ter je prepričana, da se stališče Rusije, ki je osnovano na principih Ustanovne listine Združenih narodov in mednarodnega prava, ne bo spremenilo," so sporočili iz sirskega zunanjega ministrstva. "Samo sirsko prebivalstvo bo odločilo o svoji prihodnosti in ustavnem redu svoje države brez tujega vmešavanja," so dodali pri ministrstvu.

Rusija je sicer največja zaveznica režima v Damasku in je doslej vztrajno zavračala vse pozive k strmoglavljenju Asa-

da. Po drugi strani pa ZDA podpirajo upor proti sirskemu predsedniku.

Kerry je namreč včeraj dejal, da si vse strani konflikta prizadevajo, da bi v Siriji oblikovali prehodno vlado, ki bi imela podporo obeh strani. To po mnenju Washingtona jasno pomeni, da al Asad ne more biti del tovrstne vlade.

Njegove včerajšnje izjave so veliko bolj neposredne kot torkove v Moskvi, ko je oznanil iniciativo, ki bi bila osnovana na dogovoru, sprejetem lani v Ženevi, v katerem ni bilo govora o Asadovi prihodnosti. Kerry je pripomnil, da čeprav si osebno ne more predstavljati, da bi Asad nadaljeval z vladanjem, lahko o tem odločajo le Siri.

V torek sta Kerry in ruski zunanji minister Sergej Lavrov dejala, da bosta sklicala mednarodno konferenco, ki bi nadgradila lani v Ženevi sprejeti sporazum. V odgovor na ameriško-rusko pobudo pa je sirska opozicijska nacionalna koalicija v sredo sporočila, da se bo kakršnakoli politična rešitev konflikta morala začeti z Asadovim odstopom. (STA)

ZDA - »Pošast« iz Clevelanda v priporu

Tožilstvo vložilo obtožnico proti ugrabitelju deklet

CLEVELAND - Ameriško tožilstvo je v sredo vložilo obtožnico proti 52-letnemu vozniku avtobusa Arielu Castru. Obtožen je ugrabitve in posilstva treh deklet, ki jih je deset let prisilno zadrževal na svojem domu v Clevelandu.

Clevelandski tožilec Victor Perez je po poročanju francoske tiskovne agencije AFP potrdil, da je Castro obtožen posilstva 27-letne Amande Berry, ki ji je v ponedeljek uspelo, da je na pomoč priklicala sosedo, 23-letne Gine DeJesus in 32-letne Michelle Knight.

Castro se bo moral zagovarjati tudi zaradi štirikratne ugrabitve, povezane z vsemi omenjenimi dekleti in šestletno deklico Jocelyn, ki jo je Berryjeva rodila v ujetništvu.

Dve od ugrabljenih deklet sta se po ponedeljkovi rešitvi iz ujetništva že ponovno vrnili k svojim družinam, tretje pa je še v zdravniški oskrbi.

ARIEL CASTRO

ANSA

Proti Castru bratoma, 54-letnemu Pedru in 50-letnemu Onilu, ki so ju prav tako aretirali v ponedeljek, ker sta bila v času aretacije skupaj z Arielom, obtožnic niso vložili.

"Ničesar ni, na podlagi česar bi lahko trdili, da sta bila vpletena ali seznanjena, s tem, kar se je dogajalo v hiši. Našli nismo nobenega dokaza, ki bi ju lahko povezal z zločinom," je dejal namestnik načelnika clevelandске policije Ed Tomba. (STA)

ZLATO

(999,99 %) za kg

35.996,86€ -432,39

SOD NAFTE

(159 litrov)

104,34 \$ +0,12

EVRO

1,3142 \$ +0,10

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

9. maja 2013

valute	evro (povprečni tečaj)	9.5.	8.5.
ameriški dolar	1,3142	1,3135	
japonski jen	129,80	129,89	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
češka krona	25,792	25,862	
danska krona	7,4535	7,4535	
britanski funt	0,84435	0,84690	
madžarski forint	293,13	293,31	
litovski litas	3,4528	3,4524	
latvijski lats	0,7001	0,7000	
poljski zlot	4,1262	4,1361	
romunski lev	4,3253	4,3123	
švedska krona	8,5395	8,5402	
švicarski frank	1,2290	1,2336	
norveška krona	7,5485	7,5910	
hrvaška kuna	7,5713	7,5710	
ruski rubel	40,9300	40,9017	
turška lira	2,3583	2,3570	
avstralski dolar	1,2858	1,2873	
braziljski real	2,6356	2,6347	
kanadski dolar	1,3189	1,3190	
kitajski juan	8,0572	8,0665	
indijska rupija	71,3360	71,0930	
južnoafriški rand	11,8038	11,9058	

TRŽIČ - Žrtev delovne nesreče je 54-letni Giovanni Cornacchia

Pristaniškega delavca razmesaril tovorni vlak

Pred vhodom v pristanišče ga je povozil tovorni vlak. Tako je umrl Giovanni Cornacchia, 54-letni delavec specializiranega podjetja Co.Rac.Fer, ki upravlja železniški promet v trziški luki. Grozovita nesreča, ki se je zgodila včeraj popoldne, je še ovita v skrivnost: vlak naj bi se namreč proti pristanišču premikal počasi, Cornacchia pa je bil izkušen vlakovni odpravnik, ki bi težko zagrešil strokovno napako. Pri podjetju Co.Rac.Fer je namreč delal celih dvajset let, prejšnji teden pa se je vrnil na delovno mesto po daljšem bolniškem dopustu. Doma je bil iz kraja Altamura v pokrajini Bari, že dolgo pa je živel v Ulici Fornaci v občini Foljan-Redipulja.

Okoliščine tragične nesreče - ene izmed šestih smrtnih nezgod na delovnem mestu, ki so se včeraj pripetile v Italiji - preučujejo trziški karabinjerji, ki so bili sinoči z informacijami precej skopi. Preiskava, ki jo je uvedlo goriško tožilstvo, je še v polnem teku. Preiskovalcem bo po vsej verjetnosti pomagala razjasniti okoliščine delavčeve smrti tudi varnostna kamera, pritrjena na drog javne razsvetljave, ki se nahaja tik ob kraju nesreče.

Vlak je 54-letnega delavca povozil okrog 15.45 na železniških tirih nedaleč od križišča med Ulico Timavo in Ulico Terme Romane. Cornacchia je vedel, da se bliža vlak, saj je preko brezžične naprave komuniciral s strojevodjo, kateremu je dajal navodila za varen vhod na območje pristanišča, kjer bi morali vlak raztovoriti. »Napreduj počasi,« je rekel Cornacchia, nakar ga sodelavci v lokomotivi niso več slišali. Strojvodja ga je skušal večkrat poklicati, a brez uspeha. Posumil je, da nekaj ni v redu, zato je ustavil vlak. Ko so delavci izstopili iz lokomotive, so se znašli pred grozljivim prizorom. Takoj so poklicali rešilno službo 118, za nesrečnega delavca pa ni bilo nobene pomoči, saj je bilo njegovo telo popolnoma razmesarjeno. Prizorišče nesreče so si po prihodu reševalcev ogledali tudi karabinjerji trziškega poveljstva, sodni zdravnik in gasilci, ki so ostanke trupla pokrili z belimi odejami.

Goriško tožilstvo je v zvezi z nesrečo uvedlo preiskavo, saj želi ugotoviti, ali je kdo odgovoren za smrt prometnika. Do dragocenih informacij bi lahko preiskovalci prišli s pomočjo videoposnetkov. Skušali bodo ugotoviti, zakaj se možki ni umaknil s tračnic, ko je mimo pripeljal vlak. Možno je, da ga je med delom obšla slabost, možno pa je tudi, da se je spotaknil in padel. Strojvodjo in drugega sodelavca so karabinjerji odpeljali v kassarno, kjer so ju zaslišali. V Ulico Timavo so prišli tudi županja Silvia Altran in nekateri sindikalni predstavniki, ki so se pogovorili s preiskovalci.

Na kraju včerajšnje tragične nesreče

BONAVENTURA

DOBERDOB - Država prispeva iz posebnega sklada

Gospodarska kriza ovira tudi energetske varčevanje

Doberdobska občina je v zadnjih letih odločno stopila na pot energetskega varčevanja in izkoriščanja obnovljivih virov energije. S fotovoltaičnimi napravami je opremila županstvo, osnovno šolo, center Gradina in večnamenski center društva Kremenjak v Jamljah, odločila pa se je tudi za namestitev varčnejše javne razsvetljave v različnih predelih občine in namestitev termične naprave na stavbo nižje srednje šole. Lani se je zavzela tudi za pripravo energetskega načrta občine, pri čemer ji je na pomoč priskočila deželna agencija APE, dela pa je še na pretek, pravi občinski odbornik Daniel Jarc.

»Zmanjšati bi bilo treba porabo to-

plotne energije v šolskih stavbah, a tudi v drugih javnih poslopih. Pri tem bi lahko izkoristili državne prispevke iz sklada "Conto termico", s katerimi bi lahko znižali stroške pri zamenjavi kurilnih naprav in izboljšanju izolacije poslopij. Občina žal trenutno nima sredstev za nove investicije, pakt stabilnosti pa nas ovira tudi pri najemanju posojil,« pravi Jarc, po katerem pa bo uprava priredila javno srečanje, na katerem bodo s prednostni sklada »Conto termico« seznanili občane. »Prispevke za zamenjavo sistema ogrevanja stanovanj lahko koristijo tudi zasebniki. To je lahko zanimivo za naše občane in zlasti za prebivalce zaselkov, ki niso priklju-

čeni na plinsko omrežje,« je povedal Jarc.

V pričakovanju na boljše čase oz. sredstva, ki bi ji omogočili nove naložbe v »čisto energijo«, pa je doberdobska uprava pristopila k evropskemu projektu za energetske učinkovitost občin COME, pri katerem sodelujejo pokrajina Videm, FJK, Koroška, Južna Tirolska in pokrajina Bogen. »Pri projektu bomo sodelovali kot občina, ki je zgled dobre prakse. Nudili nam bodo svetovanje na področju energetskega varčevanja,« je povedal Jarc in dodal, da bodo doberdobski upravitelji 26. junija v tem okviru sodelovali na posvetu v Vidmu, kjer bodo poročali o dosedanjih prizadevanjih za rabo obnovljivih virov energije.

Termična naprava

ŠTANDREŽ - Po več kot enem letu na novo asfaltirali cesto

Krožišče polemik varnejše

Zaradi del je včeraj promet potekal izmenično enosmerno, kar je povzročilo prometne zastoje - Na delavce sedaj čaka še Ulica Diaz v Gorici

Včerajšnje polaganje asfalta

BUMBACA

Gradbeno podjetje Pessot zaključuje dela na krožišču pri štandreški telovadnici, ki je bilo v zadnjem letu vir številnih polemik in kritik na račun občinske uprave. Krožišče med ulicama Carso in San Michele je izvajalec začel urejati že ob koncu leta 2011, zaradi nesoglasij z občino pa so dela dlje časa ostala nedokončana. Parkirišča pred bančnim zavodom »Cassa di risparmio del FVG« niso nikoli odprli, krožišče pa je bilo preozko in nevarno tako za voznike kot za pešce in kolesarje. Domačini so se pritoževali, zgodilo se je tudi nekaj prometnih nesreč, pred dobrim tednom pa so se delavci le vrnili v Štandrež. Ublažili so ovinek na cesti, ki vodi proti središču vasi, ob tem pa so tudi zložili pločnik, ki je v začetnem delu krožišča nevarno štrlel proti njegovi sredini. Včeraj je podjetje asfaltiralo cestišče, promet je potekal izmenično enosmerno. V teku dneva je prišlo do prometnih zastojev, zdaj ko so nevarnosti mimo pa domačini in drugi udeleženci v prometu končno razpolagajo z varnejšim krožiščem. Pričakovati je, da se bo podjetje Pessot v doglednem času vrnilo tudi v Ulico Diaz v Gorici, kjer mora še urediti kolesarsko stezo, pločnike in cestišče.

JAMLJE - Niso ga spustili čez hrvaško mejo

Popotnik z osloma

Možakar je k nam pripotoval iz Francije in je s svojima osloma nameraval v Istro. Hrvaški policisti pa ga niso spustili čez mejo, ker ni imel živinozdravniških potrdil za svoja živalska sopotnika

FOTO IVAN PAHOR

GORICA - Knjižničarke iz Slovenije

Pred očmi se jim je odprl nov svet

Nekaj jih je le, a še vedno so v Gorici poučne ekskurzije iz Slovenije kot bele muhe. Kritični začetek se ne nanaša seveda na sredin obisk petdesetih knjižničark iz mladinskih odsekov knjižnic iz najrazličnejših krajev Slovenije. Organizirale so se in prišle, da doživijo za nekaj ur mesto ob Soči s »slovenskim ključem gledanja«.

Gostoljubje jim je izkazala knjižničarka iz Feiglove knjižnice Breda Bertalančič. V poltretji uri so med vožnjo z avtobusom in peš poslušale vrsto podatkov o trgu pred Severno postajo, o Sabotinu - gori, ki govori, o Kostanjevici, o novem kipu Ljubke Šorli na bližnji Erjavčevi ulici, o »energijskem stičišču«

cerkvi Sv. Ivana, sedežu dvojezične revije Isonzo Soča, o Črnihih bratih, ki so se zbirali v gostilni pri Maksu, o nadškofiji, Katoliški knjigarni, puntarski plošči, prefekturi, Raštelu, Kočevji in tako dalje in tako naprej ...

Nato so vstopile v znan delokrog, nad katerim pa se niso mogle načuditi: v knjižnici Damirja Feigla jim je odgovorna Luisa Gergolet prikazala zgodovinsko pot goriške slovenske knjižnice in njeno sedanjo vlogo. V otroški sobi so se raznežile ob pogledu na dimenzije, opremo, okraske ... Kazalo je, da se jim je odprl nekakšen nov svet, ne v smislu knjižnih izdaj, na katere so službeno navajene, temveč zato, ker je v Gorici mogoče spoznati vse tisto, kar so slišale in videle. Obisk na goriškem območju so pred odhodom domov dopolnile z obiskom kostanjeviškega samostana in devetletke Frana Erjavca pod Grčno. V Feiglovi knjižnici so vse prejele vrečko s knjižnim darom, nekaj zgibank in izvod revije Isonzo Soča. (ar)

Med obiskom Feiglove knjižnice

BUMBACA

GORICA - V nedeljo na Travniku

Punt »za stare pravde zmago«

Travniška plošča

BUMBACA

Gorica bo z zborovanjem proslavila okroglo obletnico Tolminskega punta, ki se je razplamtel na začetku pomladi leta 1713. Na Travniku bo v nedeljo s pričetkom ob 11. uri stekel program pozdravov, govorov, pesmi in recitacij. Pobudnik je združenje Prijatelji časopisa Isonzo Soča, ki je v preteklosti dal pobudo za namestitev štirijezične plošče na glavnem mestnem trgu. S programom sta se slavlju pridružili obe kulturni zvezi ZSKD in ZSKP s članicami, prireditev sta podprla SSO in SKGZ.

Letos ne poteka okrogla obletnica usmrtnice, ki so jih izvedli leta 1714, temveč 300-letnica pohoda s Tolminskega, iz Soške doline, z Banjšic in iz Brd v Gorico. Napovedana je prisotnost predstavnikov krajevnih uprav z obeh strani meje. Za kmečke upore se vse bolj zanima tudi furlanska skupnost; njeni predstavniki bodo prisotni tudi v nedeljo, čez dva tedna pa bodo šli v Tolmin.

SOFIELUND/ABSTRAKT/FAKTUM
Kuhinja Bela tehnika vključena

€2.200

Vrednostni kupon
15% v vrednosti €330

GARANCIJA
25
LET

KUHINJA JE NAŠA MOČNEJŠA STRAN.

IKEA FAMILY Za člane IKEA FAMILY imamo posebno ponudbo.

Od 15. marca do 31. maja 2013 dobijo člani IKEA FAMILY ob nakupu kuhinje za vsaj 2.000€, vrednostni kupon v vrednosti 15% zneska porabljenega za nakup. Za več podrobnosti ter pravila promocije obiščite www.IKEA.it/villesse

IKEA
www.ikea.it/villesse

LOKVE - Zimski turizem je neizkoriščen, stavijo na etnološko dediščino

»Pred wjska sm jmu adna fajn baba«

Rajmund Kolenc, lastnik malega muzeja, prikazuje izdelovanje škafov (levo), predmeti iz njegove škafarske zbirke (desno); vhod pred hišo krasi »baba«, pod njo napis »Škafarski muzej« in sušeč se kupček »duog« - kosov lesa, ki se uporabljajo pri izdelavi škafov (spodaj)

FOTO K.M.

Med Mirnom in Lokvami obstaja kar 21 majhnih muzejev, med njimi je tudi muzejček posvečen škarfarstvu na Lokvah, obrti, ki je bila še pred drugo svetovno vojno prisotna pri vsaki hiši v vasi. Domačin Rajmund Kolenc ga je uredil v spodnjem delu domače hiše in zelo rad ga razkaže obiskovalcem. Teh se na leto pri njem nabere med petsto in tisoč. Še posebej mu je ljubo, ko si ga ogledajo otroci iz okoliških osnovnih šol, saj želi, da obrt, ki izumira, ne bi utonila v pozabo.

Ko je namreč pred tremi leti umrl zadnji škarfar na vasi, Alojz Cej, je že kazalo, da bo obrt, po kateri je v prejšnjem stoletju slovela vas, res povsem izumrla. »Sedaj skušava še z enim domačinom to ohranjati, sicer pa tega ni več. Sam sicer potrebujem veliko časa za izdelavo škafov, izdelujem jih pa z željo, da jih ohranimo vsaj kot spominke in spomin na tradicijo tega kraja,« pravi Kolenc, ki se v svojem muzejčku - ima ga od leta 2006, v njem pa so na ogled škarfarska orodja in izdelki - za obiskovalce rad usede na pintarsko »babo« - rezilni stol, ki ga škarfarji uporabljajo pri delu in z rezilnikom začne obdelovati »dugo« - leseno deščico za sestavljanje škarfarskih izdelkov. In ko izpod njegovih rok letijo oblanci in v prostoru zadisi po smrekovem oziroma jelovem lesu - samo ta dva sta primerna na oživitvi tudi spomini.

»Med obema vojnama je skoraj vsaka hiša v vasi imela škarfarja. Tudi moj oče je ročno izdeloval škafe, pinje, brente, golide in ostalo posodo,« pripoveduje Kolenc. Priprave na izdelavo so se začele že v poletnih mesecih, ko je bilo v gozdu treba izbrati prava debla, jih preklati in sušiti. Poleti so se zložene sušile na prostem sicer pa pri peči. Nato so začeli z obdelavo. Ko so škarfarji izdelali dovolj, so izdelke zjutraj naložili in jih nesli na prodaj v Vipavsko dolino in v Gorico. »To bili povojni časi in škarfarski prihodek je bil tedaj edini vir za preživetje naše petčlanske družine,« se spominja Kolenc.

»Obrt je v vasi vrhunec doživela v 20 in 30. letih prejšnjega stoletja. Tako rekoč vsaka hiša v vasi se je tedaj ukvarjala s to obrtjo, ne le zaradi lastnih potreb, temveč tudi zavoljo trga. Druga svetovna vojna je vse to pretrgala. Po vojni so se organizirali v škarfarsko podjetje. Več kot 15 Lokvarjev in Laznarjev je po vojni v njem dobilo delo. Ti leseni izdelki so prešli tudi v stolice in vitrine za povojno obnovo šole in domov. Od leta 2006, ko je ustanovil Turistično, kulturno in športno društvo LO-KO

Rajmund zbira te predmete, tudi ostali Lokvarji so se že prebudili. To je skupna točka, ki lahko ljudi tudi v prihodnje poveže,« pravi Petra Kolenc, urednica publikacije »Pred wjska sm jmu adna fajn baba«, ki jo je lani novembra izdalo omenjeno društvo. Publikacija obravnava zgodovinski razvoj škarfarske obrti - pintarstva na Lokvah, vsebuje pa tudi katalog škarfarskega orodja in izdelkov.

»Muzej, kot je tale, predstavlja kulturno dediščino, s pomočjo katere se znanje o njej prenaša. Lahko pa to pomeni tudi ekonomsko bazo za razvoj kraja in socialni center v vasi,« se strinja tudi Inga Miklavčič Brezigar, kustosinja Goriškega muzeja, ki poudarja, da so Lokve z vso kulturno in etnološko dediščino veliko več kot le pojem za zimski turizem. Lokve so namreč pred desetletji slovele kot osrednje smučarsko središče novogoriške občine, ki so ga za svojega imeli tudi Goričani - zlasti seveda Slovenci - z italijanske strani. Kljub temu, da na nekdanjem smučišču praktično ni nobene infrastrukture, se ob zimskih vikendih tam še vedno zbere okoli osemsto ljudi dnevno. Da imajo Lokve velik turistični potencial, se strinjajo tudi domačini, a dokler se ne izboljša cestna povezava in občina ne objavi razpisa za podelitev koncesije za upravljanje območja, tudi razvoja ne bo, je slišati. Veliko kritik je tudi na ta račun, da je bilo od leta 1989 narejenih več kot deset projektnih nalog in pobud, rezultatov pa ni. Če je zimski turizem zaenkrat neizkoriščen, pa se, kot kaže, premika vsaj na področju druge ponudbe: že v jeseni se bosta, kot kaže, škarfarskemu muzeju pridružila še muzej IX. Korpusa in ruska soba.

Katja Munih

BRDA - Na pobudo Roberta Prinčiča in Matjaža Četrtriča

Rebula skozi čas in z okusi pravih kuharskih mojstrov

Z včerajšnjo kulinarčno delavnico s spremstvom rebule se je v novem hotelu San Martin na Dobrovi začel dnevni posvet »Rebolum - Rebula skozi čas«. Pobudo zanj sta dala Robert Prinčič z Jazbin in Matjaž Četrtrič s Kojškega. Bliška vinarja sta znana po skupni, čezmejni penini Sinefinis, ki je po krstni predstavitvi na sejmu Vinitaly leta 2010 in »mednarodni« premieri ob praznovanju dneva italijanske republike v Narodni galeriji v Ljubljani istega leta žela že precej uspehov tako v enogastronomskih sredinah kot v diplomatskem okolju. S klasično penino brez meja so namreč nazdravili tudi na srečanju predsednikov Giorgia Napolitana in Danila Türka v Rimu januarja 2011.

Na gradu Dobrovo se bo danes ob 10. uri začel posvet, s katerim želijo omogočiti širšemu krogu ljubiteljev vina, da se seznanijo z bogato zgodovino sorte, z osnovnimi sodobnimi trendi kletarjenja rebule in z uporabo vina v gastronomiji. O tem bodo spregovorili zgodovinar

Robert Prinčič in Matjaž Četrtrič z Giorgiom Napolitanom v Rimu januarja 2011, s trojico sta še slovenski veleposlanik Iztok Mirošič in senatorka Tamara Blažina

Tanja Gomiršek, etnolog Janez Bogataj, enolog Darinko Ribolica, predsednica društva ljubiteljev rebule Vera Erzetič, novinarji in vinski izvedenci Claudio Fabbro, Toni Gomišček in Stefano Cosma ter osem vrhunskih slovenskih in italijanskih

kuharjev; napovedan je tudi južnotirolski evropski poslanec Herbert Dorfmann. Posvetu bo sledilo odprte razstave, v grajski veži pa še pokušnja rebule z različnih koncev in izvrčnih prigrizkov sodelujočih kuharskih mojstrov. (aw)

NOVA GORICA - Ugodne novice iz Ljubljane

Javni interes za vilo

Mesto bo le dočakalo nadaljevanje gradnje Varstveno delovnega centra, ki ga pričakujejo že več kot deset let

Vhod v Laščakovo vilo

FOTO K.M.

Novogoriški župan Matej Arčon se je v sredo v Ljubljani s pristojnimi na ministrstvih pogovarjal o usodi Vile Rafut in njenega parka ter o nadaljevanju gradnje Varstveno delovnega centra v Novi Gorici.

Sestanek, ki ga je župan opravil z Mitjo Valičem z direktorata za investicije na ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport v zvezi z Vilo Rafut na kostanjevskem pobočju, je prinesel dogovor o tem, da bo vsebina razpisa za javno zasebno partnerstvo, ki ga pripravlja ministrstvo, usklajena z mestno občino, ki je lastnica spodnje polovice parka. Ministrstvo omenjeni razpis sicer pripravlja zato, da bi obnovilo vilo in pripadajoči del parka. Novogoriška mestna občina si za obnovo propadajoče vile že zelo dolgo prizadeva. Župan ocenjuje, da je pri iskanju rešitve za znamenito Laščakovo vilo potrebno zasledovati javni interes. V javno-zasebnem partnerstvu s poudarkom na javnih vsebinah vidi prednost, saj bi tako lahko vilo in park ob-

novili ter ohranili to izjemno arhitekturno in botanično dediščino.

Tudi s sestanka z Davorjem Dominkušem, generalnim direktorjem direktorata za socialne zadeve na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, prinaša Arčon pozitivne novice. Skupaj s strokovnimi sodelavci so se dogovorili za izpeljavo vseh postopkov za nadaljevanje gradnje Varstveno delovnega centra (VDC) v Novi Gorici, ki ga na Goriškem težko pričakujejo že več kot deset let. Občina je v letošnjem proračunu za ta namen zagotovila 551.000 evrov. Dogovorili so se, da bo ministrstvo v kratkem mestni občini izdalo pooblastilo za izvedbo javnega razpisa za izbiro izvajalca za gradnjo VDC-ja. V letošnjem letu bo finančno breme prevzela mestna občina, ministrstvo pa bo k sofinanciranju pristopilo v letu 2014. V mestni upravi bodo sedaj pripravili terminski plan ter vso potrebno dokumentacijo za izvedbo razpisa. (km)

Miami zadal bikom najhujši poraz

MIAMI - Košarkarji Miami Heat so na drugi tekmi končnice v polfinalu vzhodne konference premagali Chicago Bulls s 115:78 in izid v zmagah poravnali na 1:1. Zdaj zaradi poškodb zdesetkanim bikom je Miami »podelil« najvišji poraz v klubski zgodovini na tekmah končnice prvenstva NBA. Golden Gate Warriors so na zahodu slavili zmago v gosteh pri San Antonio Spurs s 100:91, s katero so v boju na štiri zmage prav tako poravnali razmerje moči na 1:1.

Ferguson bo zamenjal David Moyes

MANCHESTER - Vodstvo slovitega angleškega nogometnega moštva Manchester Uniteda je včeraj potrdilo, da bo škotskega trenerja Alexa Fergusona po koncu sezone zamenjal njegov rojak David Moyes (na sliki ANSA desno). Izbral naj bi ga neposredno »Sir« Alex. Želeli so si ga tudi Bobby Charlton in Glazerji, ameriški lastniki »rdečih vragov«. Petdesetletni Moyes, od leta 2002 trener Evertona iz Liverpoola, je podpisal šestletno pogodbo, svoj mandat na Old Traffordu bo začel 1. julija.

KOŠARKA - Danes in v nedeljo v Londonu finale evrolige

Tudi »el clasico«

LONDON - Veličastna športna dvorana O2 v Londonu bo danes in v nedeljo prizorišče zaključnih bojev košarkarske evrolige. Danes ob 18. uri se bosta v polfinalu pomerila CSKA Moskva in Olympiakos Pirej, tri ure pozneje pa je na sporedu še španski obračun FC Barcelona - Real Madrid. Če ljubitelji nogometa niso dočakali španskega »el clasica« v ligi prvakov, ga bodo vsaj košarkarski navdušenci. Drugič v zgodovini zaključnih turnirjev, londonski bo praznoval 25-letnico, se bosta udarila najhujša rivala s Pirenejskega polotoka. Hkrati bo to dvoboj ekipe z največ udeležbami na zaključnih turnirjih - 12 (Barcelona) - in moštva z največ naslovi evropskega prvaka - 8 (Real Madrid).

Nasproti bosta stala najboljša obramba evrolige (Barcelona) in najboljša skalalna ekipa evrolige (Madrid), obenem pa tudi dva slovenska reprezentanta, Erazem Lorbek ter Mirza Begić, in dve španski legendi Juan Carlos Navarro ter Rudy Fernandez.

Nekoliko manj zanimiv, vsaj na papirju, je prvi polfinale. Gre za ponovitev lanskega finala v Carigradu, ki so ga proti vsem napovedim dobili Grki s točko razlike. Olympiakos je tako četrta ekipa v zadnjih dvanajstih sezonah, ki ima priložnost ubraniti naslov, kar je nazadnje uspelo Maccabiju leta 2005.

CSKA je najboljša ekipa tega tisočletja po nastopu na zaključnih turnirjih. Od leta 2001 je manjkala le na dveh (2002, 2011), do naslova pa je prišla le dvakrat (2006, 2008).

London oziroma Velika Britanija bo prvič v zgodovini evropske košarke,

Erazem Lorbek (levo), finalist evrolige v dresu Barcelone, bo danes igral tudi proti soigralcu v dresu Slovenije Mirzi Begiću, ki brani barve real Madridu

ANSA

ki sega v leto 1958, gostila najboljše ekipe stare celine. Očitno pa ne zadnjič, saj je evroliga že nakazala, da bo London najverjetneje gostil »final four« tudi prihodnje leto, kajti velika želja vodstva lige je, da britanska metropola sestavi košarkarsko ekipo.

Finale zaključnega turnirja bo v nedeljo ob 21. uri, tekma za tretje mesto pa ob 18.00.

MVP sezone - Košarkar pirejskega Olympiakosa, Vasilis Spanulis, je najkoristnejši igralec evrolige. Spanulis je imel v sezoni povprečje 14,7 točke in 5,6 podaje na tekmo. Po indeksu koristnosti je bil na devetem mestu, a je igralec, nad katerim so tekmeči storili največ prekrškov. Olympiakosov organizator igre je tudi v idealni peterki sezone, v kateri so še Ante Tomić, Dimitris Diamantidis, Rudy Fernandez in Nenad Krstić.

ATLETIKA Za uvod »počasni« Usain Bolt

GEORGETOWN - Šestkratni olimpijski prvak Jamajčan Usain Bolt je v svojem prvem nastopu v sezoni na mitingu na Kajmanskih otokih v teku na 100 metrov šele po fotofinišu slavil zmago pred rojakom in partnerjem za trening Kemarjem Bailey-Colom. Oba sta tekla 10,09, o zmagovalcu so odločale tisočinke. Bolt je za slabši čas okrvil slabše razmere na progi. Eden od Boltovih najresnejših tekmecev Američan Tyson Gay je minulo soboto v Kingstonu pokazal odlično formo in z najboljšim izidom leta 9,86 prečkal ciljno črto.

IMA ČIR - Predsednik srbskega olimpijskega komiteja in nekdanji košarkar Vlade Divac je zaradi težav s čišrom pristal v bolnišnici v Beogradu. Zdravniški tim je Divcu predpisal terapijo, v bolnišnici pa bo ostal še nekaj dni.

KOŠARKA - Četrfinale končnice A1-lige, 1. tekma: Sassari - Cantu' 90:70 (Bečirović 16 točk za Sassari); Roma - Reggio Emilia 58:70, danes Varese - Venezia in Milano - Siena.

KOLESARSTVO - Dirka po Italiji

Ekipa Marka Cavendisha odbila tudi umazane poteze drugih taborov

MILAN - Britanec Mark Cavendish (Omega Pharma-Quick Step) je zmagovalac šeste etape 96. kolesarske dirke po Italiji, rožnato majico vodilnega v skupni razvrstitvi pa je zadržal Italijan Luca Paolini (Katjuša).

Ravninska etapa je bila pisana na kožo kolesarskim »sprinterjem«, številne ekipe so zavoljo tega skušale svojim specialistom pripravi čim boljši izhodiščni položaj v končnici. V teh okoliščinah je najbolj složno delovala zasedba Omega Pharma-Quick Step, ki je uspešno nevtralizirala tudi nekatere umazane poteze iz drugih taborov ter svojemu »paradnemu konju«, 27-letnemu Cavendishu, omogočila, da je dosegel drugo etapno zmago na letošnji italijanski pentliji, najhitrejši je bil tudi na uvodni etapi v Neaplju.

Drugo mesto je na 168 km dolgi preizkušnji med krajema Mola di Bari in Margherita di Savoia zasedel Italijan Elia Viviani, tretje pa Avstralec Matthew Harley Goss.

Na včerajšnji dan sta minili natanko dve leti od smrti na etapi v rapallu 26-letnega Belgijca Wouterja Weylandta. V njegov spomin in njegovo čast na Goru odtlej ne podeljujejo več startne številke 108, Cavendish pa je to šte-

Cavendish v spomin na Weylandta

ANSA

vilko včeraj s sabo vzel na zmagovalni oder.

Danes bo na sporedu sedma etapa v dolžini 177 km od San Salve do Pescara. Gre za dokaj zahtevno preizkušnjo s skupno višinsko razliko 3.300 metrov, posebno razgibanih je zadnjih 40 kilometrov. naslednja prava preizkušnja pa bo jutrišnja vožnja na čas. Skoraj 55 km dolga proga sploh ne bo ravninska.

DIRKA PO FJK - Nicola Ruffoni (Team Colpack je osvojil tudi drugo etapo dirke po naši deželi do Lignana do Pordenona.

ODBOJKA - Ženske Prvak še ni znan, v torek sodil Tržačan

PIACENZA - V ženski odbojkarški A1-ligi prvak še ni znan. Piacenza, ki je v končnici finala že vodila z 2:0, je sinoči na domačih tleh z 2:3 izgubila proti Coneglianu, potrebna bo torej vsaj še 4. tekma.

Na torkovi drugi tekmi je bil glavni sodnik na tekmi Tržačan Daniele Zucca, posebnost sodniškega para pa je bila v tem, da je poleg njega kot prva sodnica, prvič na tekmi finala A1-lige, sodila ženska in sicer Ilaria Vagni. Zucca je imel kar precej dela in je moral sprejeti nekaj težkih odločitev, med drugim je v skrajšanem petem nizu piskal nošeno pri izidu 13:12.

KOLESARSTVO - Po Sloveniji

Po šestih letih spet čez prelaz Vršič

Na dirki 15 ekip, a brez zvenceh imen

LJUBLJANA - Kolesarska dirka po Sloveniji bo letos praznovala 20. jubilej. Tudi letos bo dirka, ki se bo s kronometrom začela 13. junija v Ljubljani, vsebovala štiri etape, po šestih letih pa bo na njej spet na sporedu legendarni vzpon na Vršič, ki naj bi v tretji etapi s startom v Škofji Loki tudi tokrat odločil zmagovalca.

Na tekmovalstvu bo sodelovalo 15 ekip, a za zdaj kaže, da vrhunskih ekip vendarle ne bo toliko kot v prejšnjih letih. »Zagotovo bodo nastopili kolesarji Lampreja, dogovarjamo pa se s še eno ekipo najvišje ravni, a njenega nastopa še ne morem potrditi, zato ne bi niti o imenu. Letos ne bo Cannondala, saj Liquigas, ki deluje tudi v Sloveniji, ni več njihov sponzor, ne bo niti Astane, saj nima pravih interesov. Za Janija Brajkoviča, lanskega zmagovalca, je že dolgo časa jasno, da ga ne bo, zdaj pa je poškodovan še Borut Božič. Bo pa Gorazd Štangelj v Slovenijo pripeljal mlado ekipo Astane,« je dejal Fink.

Posebno zvenceh imen tako najbrž ne bo, za zmago pa naj bi se boril predlanski zmagovalac Italijan Diego Ulissi, od Slovencev pa naj bi se ob močni ekipi Adrie Mobila za najvišja mesta borila Tadej Valjavec iz Save in Jan Polanc iz Radenske, za slednjega bo to ena zadnjih dirk pred selitvijo iz Radenske v Lampre.

Etape kolesarske dirke po Sloveniji: 1. etapa: Ljubljana - Ljubljana (kronometer, 8,8 km) 2. etapa: Kočevje - Višnja gora (171,3 km) 3. etapa: Škofja Loka - Vršič (170 km) 4. etapa: Brežice - Novo mesto (153,4)

Bolezen Simona pogojuje nastop na Gardskem jezeru

Položaj jadralcev JK Čupa Simona Sivitza Košute in Jaša Farnetija na mednarodni olimpijski regati na Gardskem jezeru se je po drugem dnevu regat zakompliciral. »Danes je že boljše,« je bil v sredo zvečer spodbuden Simon, ki je zaradi vnetja grla in glavobola že nekaj dni jemal antibiotike. Toda v noči na četrtek je žal odpovedal imunski sistem in Simon je noč preživel na stranišču, včeraj pa tekmoval neprespan in telesno izčrpan. V prvi regati sta z Jašem sicer dosegla »spodobno« 9. mesto, že v drugi sta bila šele 17. (tekmuje 29 posadk), na zadnji pa sta obrnila na napačni boji in s čela regate zdrknila v ozadje ter odstopila, da bi se Simon čimprej lahko vrnil počivat na kopno. Na skupni lestvici sta zdaj padla na 11. mesto, zaostala pa sta tudi za dvema italijanskima posadkama. Za uvrstitev na Sredozemske igre, ki bodo letos v Turčiji, potrebujeta uvrstitev med prvih devet, prehiteti pa morata vsaj eno od posadk Italijanov. »Pripravljam riž in bio napitke, kuham čaj. Upam, da bo pomagalo. Regata v srednje močnem vetru in v gostejši vodi jezera zahteva moč, ki je Simon zdaj nima. Če bo prišel k sebi, lahko zlahka nadoknadi zaostanek,« je povedal trener Matjaž Antonaz. Za najboljšima Italijanima Falcattelijem in Clementijem na 7. mestu zaostajata za 10 točk. »To ni nič,« pravi Antonaz. Treba pa je biti zdravi. (ak)

KOŠARKA - Trener Andrea Mura po izločitvi Jadrana iz končnice državne C-lige

»Dobri, še ne najboljši«

Rana je še sveža in časa za analize je še dovolj, vendar se trener Jadrana Andrea Mura dan po izločitvi iz končnice državne divizije C že po prvem krogu ni izogibal pogovoru. Kot vedno je prijazno odgovarjal na vprašanja.

Si v noči po tekmi spal?

»Lažje kot po nedeljski prvi tekmi.«

Kaj dan po porazu lahko mirneje poveš o nesrečni tekmi v Padovi?

»Bolj kot o njej še vedno razmišljam o prvi tekmi na Opčinah. V Padovi je šlo za izenačeno tekmo med enakovrednima nasprotnikoma. Odločale so malenkosti. Oni so dosegli »break« dve minuti pred koncem in zaostanek je bilo na taki tekmi objektivno težko nadoknaditi.«

Play-off se vam je torej izmuznil prejšnjo nedeljo na Opčinah?

»Točneje v tistih nesrečnih desetih minutah drugega polčasa proti njihovi conski obrambi, ko smo grešili mete, ki jih običajno ne grešimo in jih tudi v nedeljo dotlej nismo grešili. Je pa Padova vsekakor dobra ekipa. V dveh tekmah je pet njihovih različnih igralcev doseglo dvojček po številu točk, tri na Opčinah, dva v Padovi. Dokazali so, da imajo veliko variant. Prvo tekmo smo si zapravili sami, včeraj je pač šlo kot je šlo. Igrali smo na vso moč, o zmagovalcu so odločali detajli, morda smo bili premalo »hudobniki«, bilo je nekaj nedopustnih napak, a to je po tekmi lahko reči. Upoštevati je treba namreč veliko napetost.«

Jadran v končnici tretje leto zapored ni znal uveljaviti prednosti domačega igrišča. Je to zgolj slučaj?

»Moštveni duh je glavna odlika Jadrana. Vedno igramo s srcem, z veliko željo, z veliko mero navezanosti drug na drugega in na klub, na idejo. Na domačem igrišču in v končnicah, ko je napetost neprimerno večja kot v rednem delu, je to morda lahko celo dvorezen meč. Emotivnost šteje, »hladnejše« ekipe od naše so morda v prednosti. Želja, da pokažeš več, se lahko včasih obrne proti tebi. V samo obvladovanju, v brzdanju emotivnosti nismo naredili tistega koraka naprej, za katerega sem se trudil, da bi ga naredili. Smo dobri, očitno še ne najboljši.«

Ne glede na končnico, kateri je tvoj obračun sezone?

Zame je enkrat. Niti v sanjah ga ne bi mogel pričakovati. Popolnoma smo spremenili način dela. Čeprav nismo niti enega dne specifično izčrpanega konja. Zdi se mi, da mi je ekipa sledila, da me je spoštovala, da smo bili do zadnjega složni. Tako je bilo tudi v sredo po tekmi v slačnici. Nezadovoljni, a složni.

Ostaja pa grenkoba.

Vendar ne smemo pozabiti, na kateri točki smo bili julija lani. Vedeli smo,

Jadran končal sezono z obračunom 17 zmag in devetih porazov

KROMA

da ni denarja, koliko truda je uprava našega kluba vložila samo v to, da smo se sploh lahko vpisali in nastopili v ligo. In vendar smo imeli na koncu najboljšo obrambo, v drugem delu smo dosegli več točk kot v prvem, kar je za Jadran tradicionalno prej izjema kot pravilo. Prisotnost na treningih je bila stalna, priložnost so dobili tudi mlajši. V telovadnici sem delal z izjemnimi ljudmi.

Kaj se obeta v prihodnosti? Nekateri igralci so že v letih...

Res ne bi zdaj govoril o tem, ker o prihodnosti preprosto nismo razmiš

šljali, vse je bilo usmerjeno v letošnjo sezono. Imamo dragocen igralski in človeški kapital, ki mu je treba omogočiti, da se še razvije, da se še izboljša. Kaj bodo storili starejši, ali se bo Borut Ban odločil za selitev v višjo ligo, kar mu sam privoščim, tega ne vem. Je še pre zgodaj.

Ka pa ti?

Trenirati je meni neizmerno všeč. Moja edina želja je, da lahko še naprej treniram. Pri Jadranu ali kje drugje, samo da lahko treniram.

A. Koren

ŠOLSKI ŠPORT - Atletsko pokrajinsko prvenstvo na Goriškem

Skromna udeležba, nekaj dobrih rezultatov in pet deželnih finalistov

Na goriškem atletskem stadionu so se v sredo zjutraj v atletskih disciplinah pomerili dijaki goriških višjih srednjih šol. Prisotna sta bila tudi goriška slovenska tehnični in licejski pol. V kategoriji naraščajnikov in naraščajnic (letniki 1996, 97, 98) se je v deželni finale, ki bo 23. maja v Spilimbergu, uvrstilo pet dijakov in dijakinj goriških slovenskih šol. Dijakinja licejskega pola Kristina Pahor, članica atletskega kluba iz Nove Gorice, se je uvrstila na 1. mesto v preskakanju ovir, Katja Pahor pa je bila 2. v skoku v daljino. V deželni finale se je uvrstila tudi Ivana Radikon, ki pa ni dosegla vidnejše uvrstitve. Radikonovo so vključili v finale, ker so bile ostale dijakinje članice ekip in bodo tekmoval v ekipnem finalu. V kategoriji naraščajnic sta se dobro odrezali še Klara Terčič (3. mesto v teku na 100 m) in Sara Cosolo (2. mesto v teku na 1000 m). Med naraščajniki sta si deželni finale izborila Jernej Terpin (1. mesto v metu krogla) in Adam Nanut (3. mesto v skoku v višino). Nekaj prvih mest in solid-

Kristina Pahor, dijakinja licejskega pola, v preskakanju ovir

DIGILANDER.LIBERO.IT

nih rezultatov so zabeležili slovenski dijaki tudi v kategoriji mladincev. V teku na 400 metrov je zmagal Martin Novak, v teku na 1000 pa Luka Kovic. Soliden je rezultat Davida Raida v skoku v višino (175 cm). Zmagala sta tudi Tadej Pahor (ovire) in Samuel Furlan (100 m). V ženski konkurenci je v skoku v višino

Tudi Marghera že polfinalist

V polfinale se je sinoči že uvrstila tudi Marghera. Sinočnja izida četrtfinala končnice: Caorle - GSA Videm n.p. (0:1), Oderzo - Marghera (64:76v0:2). Conegliano je že v sredo z 79:63 premagal Montebelluno in izenačil stanje v zmagah na 1:1.

TENIS Gaja ne bo igrala v končnici

Za moško ekipo Gaje v C-lige se je sezona že končala. V nedeljo bi bili morali sicer odigrati polfinalno tekmo končnice proti goriškemu TC Zaccarelli, vendar je federacija naknadno ugotovila, da zaradi napačno zapisanega rezultata v uradnem sporočilu zveze tudi končna lestvica ni bila pravilna. Namesto na 2. se je Gaja znašla na 3. mestu, brez play-off.

ŠAH

Pregarac osvojil Kraški pokal

V soboto in nedeljo sta se v sezanski Osnovni šoli zvrstila še zadnja dva turnirja za Kraški pokal, ki ga skupno prireja Šahovsko društvo Sežana in tržaško društvo SST 1904. V soboto je v hitropoteznem turnirju zmagal Dajnile Beletič iz Ilirske Bistrice (13,5 točk na 15) pred Valterjem Pregaracem (12 točk) in Tulliom Mocchijem. Od zamejcev je mojster Pino Laković zasedel 14. mesto (8 točk), Bruno Janković pa 22. (7,5). V nedeljo je bil še turnir v pospešenem šahu, na katerem je spet slavil Beletič (8,5 točk na 9) pred Mocchijem (8 točk) in mlado Ivano Hreščak (6,5 točk). Pino Laković je bil 18. (4 točke), Igor Laković 24. (4 točke), Bruno Janković 31. (3 točke), mladi Dobrdober Saša Kobal pa 33. (2 točki). Končni zmagovalac vseh treh turnirjev je bil že drugič zapored Slovenec Valter Pregarac.

NOGOMET

Šest igralcev je predčasno končalo sezono

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je za dva kroga kaznovala nogometaša Zarje Marka Kočiča. En krog prepovedi igranja so zaradi nakopičenja rumenih kartonov prejeli: Lorenzo Sellan (Juventina), Jar Martini (Vesna), Michele Meola in Francesco Liciulli (oba Primorec) ter Federico Aiello (Zarja).

Primorec že jutri

Trebenški Primorec (1. AL) bo zadnje tekmo letošnje sezone igral že jutri, ko bo ob 18. uri gostoval v Pierisu.

D-LIGA - V boju za državni naslov D-lige je Porto Tolle (Krasova skupina C) v 1. krogu zmagal z 1:0 proti Pergoletteseju. V nedeljo se bo začel play-off, para prvega kroga sta: Pordenone - Real Vicenza in Sambonifacese - Virtus Vecomp Verona. Play-out (Sanvitesse - Cerea in Giorgione - Montebelluna) pa bodo igrali 19. maja.

Obvestila

AŠZ SLOGA in ZŠSDI prireja odbojbarski kamp za najmlajše (letniki 2001 in mlajši) od ponedeljka, 17., do srede 26. junija. Informacije in prijave na mail: sloga.info@gmail.com ali na ZŠSDI (040-635627 - urnik: 8.00 - 14.00) do petka, 31. maja.

TPK SIRENA in ZŠSDI organizirata, od 10. junija do 27. julija, jadralne tečaje namenjene otrokom od 6. do 12. leta starosti. Informacije: v tajništvo pomorskega sedeža, Miramarski drevored 32, ob ponedeljkih od 9.00 do 12.00 ter ob sredah in petkih od 18.00 do 20.00; tel. 040422696, e-mail: info@tpkcntsirena.it; www.tpkcntsirena.it

AŠD SK BRDINA organizira 9. junija edenredni izlet v Gardaland. Vpisovanje je možno samo ob ponedeljkih v sedežu društva, Repentaborska ul. 38, do 27. maja, od 20. do 21. ure. Informacije: Vanja 335-5476663.

AŠD SOVODNJE - vabi na Festival nogometa 2013, ki bo na nogometnem igrišču v Sovodnjah v soboto 8. junija 2013 ob 17.30 uri. S sloganom: »stopimo na igrišče vsi skupaj«, vabimo vse igralce, njihove družinske člane in simpatizerje vseh generacij našega društva, da skupaj počastimo uspešno letošnjo sezono. Po odigranih revijalnih tekmah sledi skupno druženje.

zmagala Katja Križaj (148 cm). V metu krogla pa je bila Mateja Petejan 2.

Poudariti moramo, da je bila udeležba na atletskem šolskem pokrajinskem prvenstvu slaba. Še posebno v kategoriji mladink in mladincev, saj so nekateri dijaki tekmovali celo brez konkurence.

Šum je med vsemi prvomajskimi obveznostmi med drugim tudi odkrival znamenitosti jugozahodnega dela obširne države Poljske. O tej državi nismo vedeli veliko, vendar pa smo odkrili čudovit kotiček v Evropi. Izlet je organiziralo Društvo prijateljev Nanosa. Naše potovanje je trajalo samo štiri dni, vendar nam je uspelo ogledati si in občudovati veliko znamenitosti v Šlezijskem in Malopoljskem vojvodstvu (regiji Poljske), ki se nahajata v jugozahodnem predelu Poljske.

Preden vam bomo predstavili potovanje, bomo na kratko povedali nekaj o Poljski, za tiste bralce, ki ne vedo veliko o tej državi. Poljska leži v Srednji Evropi tako, da je država za obiskovalce z lahkoto dostopna. Prav zaradi tega pa se je v teku stoletij na njenem ozemlju odvijalo mnogo vojn in so se njene meje znatno spremenile. Poljska je bila večkrat okupirana, kar pa je močno vplivalo na prebivalstvo in na njeno kulturno dediščino.

nalna poljska jed, ki pa je podobna našim cmokom ali pa žlikrofum.

Pivo Zywiec

Od tam se je naše potovanje nadaljevalo v Zywiec, kjer smo se sprehodili po mestu in po znanem mestnem parku, kjer se nahaja tudi grad. Nekateri smo se celo povrnili v srednji vek, ko smo obiskali muzej mučenja. Mesto Zywiec je vpisano na seznam svetovne kulturne dediščine Unesca, saj se tu nahaja znana pivovarna Zywiec. V teku popoldneva smo imeli možnost obiskati muzej pivovarstva pivovarne Zywiec, kjer smo se seznanili z zgodovino njegovega delovanja in se naučili nekaj trikov o pridelavi drugega najboljšega piva na Poljskem. Poljska je menda peti

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

»V Italiji so malo hudobni, mi režemo manj.«

(Rudi Pavšič na občnem zboru SKGZ o tem, kako razmišljajo v Sloveniji, ko vsako leto krčijo samo 10% sredstev)

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

Auschwitz

Naslednje jutro smo že ob šestih vstali in se v dežju napotili v Oswiecim (Oświęcim). Sivo nebo je prekrivalo ogromno kasarno, ki je nekoč bila koncentracijsko taborišče: pred nami se je

pred koncem vojne, vendar je še vedno jasno, da je bilo to uničevalno taborišče. Ujetnike so namreč sem pripeljali zato da bi se jih čimprej znebili. Prava tovarna smrti! Nekateri ljudje se sprašujejo, zakaj si pravzaprav ogledujemo ta in mnoge take spomenike grozot, žalosti in smrti. Mislim, da je prav, da se spominjamo milijonov žrtev nacizma, prav tako kot umrlih v drugih vojnah in genocidih. Prav tako pa je prav, da se teh grozot spomnimo, da se ne bi zgodovina spet ponovila, tudi če zgle-da, da je človek na zgodovino že pozabil, saj so v današnjem svetu vojne, genocidi in ubijanje na dnevnem redu!

Krakov

Pozno popoldne smo se s težkim srcem odslovili od Oswiecima. S taxijem smo se vozili do Wadowic (rojstni kraj Karla Jozefa Wojtyła, Papeža Janeza Pavla II) in se ponovno priključili naši skupini. Dalje smo se vozili do znanega romarskega središča na Poljskem, Kalwaria Zabrzdowska, kjer so zgradili mogočna samostanska poslopja z romarsko baziliko, ki se nahajajo v bližini največjega križevega pota v naravi, po katerem smo se delno tudi sprehodili. Ta privablja množice romarjev s celega sveta. Proti večeru pa smo končno prispeli v eno najlepših mest v Evropi in nekdanko prestolnico Poljske: Krakow! Po takem dolgem dnevu pa smo se vsekakor nečakano napotili do centra mesta. Osebnost sem ostala brez besed, ko sem od daleč videla most nad reko Vislo in za tem Grad Wawel, obdan in osvetljen z lučkami. Odkrili smo pravi renesančni biser v središču Evrope, ki vsakega potnika preseneti s svojimi zgodovinskimi znamenitostmi in s svojim čarom.

Mesto je res lepo in polno zanimivosti, ki so vredne podrobnejšega zapisa. Zato se bomo k temu podrobneje še povrnili v eni naslednjih številčk Šuma.

smo z avtobusom odpotovali iz Sežane. Potovanje je bilo dolgo in naporno, vendar pa smo po dolgih enajstih urah, veseli in neprespani končno prispeli na Poljsko! Kavno smo spili v Okoljsko izobraževalnem središču v Istebni, kjer smo se srečali s poljskimi gozdarji in obiskali center za divje peteline, kjer smo lahko občudovali pravega divjega petelina iz poljskih gozdov. V sklopu obiska zanimivosti

ku dopoldneva smo si ogledali še muzej svetovno znanih čipk v Koniakowu, kjer se nahaja tudi nedokončan prt, ki ga je naročila kraljica Elizabeta II čipkarici Mariji Gwarek, ki pa je žal leta 1962, med njegovo izdelavo umrla. Končno smo nekaj pojedli v restavraciji Karczma Ochodzita, kjer smo imeli možnost poskusiti tradicionalno poljsko juho, oziroma žurek ter pieroge, ki so prav tako tradicio-

največji proizvajalec piva v Evropi, kar pa po drugi strani tudi pomeni, da povprečen Poljak popije 60 litrov piva letno. Poljska je tako uvrščena na dvanajsto mesto med proizvajalci piva v svetu! Na koncu ogleda smo seveda osebno preverili, če je pivo res dobro in z veseljem spili litrsko pivo Zywiec. Utrujeni smo zvečer končno dospeli v majhno vas Korbielow, kjer smo prenočili.

razprostil Auschwitz. Tako nas je odlični vodnik vodil po muzeju Auschwitzu in je izčrpno govoril o izvoru tega strahotnega uničevalnega stroja. Nato nas je še nekaj šlo v bližnje taborišče Birkenau. Veliko tamkanjšnjih pretežno lesenih barak je bilo uničenih

Šepeta se ... Šepeta se ... Šepeta se ... Šepeta se ... Šepeta se ...

Kadiš? Samo "elektronsko"!

V zadnjih časih ste v centru Trsta lahko opazili, da so se pojavile kar štiri (ali celo več?) nove trgovine, ki prodajajo en in isti izdelek: elektronske cigarete. Šumovci smo se pozanimali, si jih ogledali in poslušali razlago, kako deluje to prečudno čudo.

Kako izgledajo "novodobne cigarete"? Sko-rajda smešno, bi bil prvi odgovor. To pa zato, ker so bolj podobne nalivnim peresom, saj so bistveno daljše in širše od klasičnih cigaret (razen seveda »slim« verzije), to pa zaradi tega, ker so sestavljene iz več delov. Osnovo predstavlja baterija, ki je lahko različnih zmogljivosti, v vsakem primeru pa naj bi trajala za vsaj šest ur »povprečnega kajenja«. Na baterijo se privije uparjalnik, ki je izvor napetosti, nanj pa je pritaknjeno polnilo, ki lahko vsebuje nikotin in je na voljo v različnih okusih, od tobaka do jagode, čokolade in celo kave. Na vrhu pa je še ustnik. Ob vdihu kadilec pri-

tisne gumb, ki aktivira uparjalnik, in vdihne aro-matizirano paro, ob koncu vdihla pa gumb spusti in je cigareta v »stand by« fazi, pri čemer je prižgana, vendar ne proizvaja pare.

Ali je odprtje in dobro delovanje trgovin z elektronskimi cigaretami prav tako odraz krize, kot je bankrot trgovin z drugimi izdelki? Goto-vo je. Raziskave kažejo, da se elektronske cigarete bolj splačajo kadilcem, saj se prihrani celo 70% izdatkov za kajenje. Poleg tega pa prodajalci zagotavljajo, da je z elektronskimi cigaretami bolj enostavno prenehati kaditi, saj se lahko doza nikotina manjša in se tako v končni fazi odpravi odvisnost, kar se tudi splača za osebne finance.

In že smo pri zdravju. Ali so res elektronske cigarete bolj zdrave kot klasične? Proizvajalci zagotavljajo, da elektronske cigarete nimajo kancerogenih učinkov in da se vse njihove sestavine (razen nikotina) uporabljajo tudi v koz-

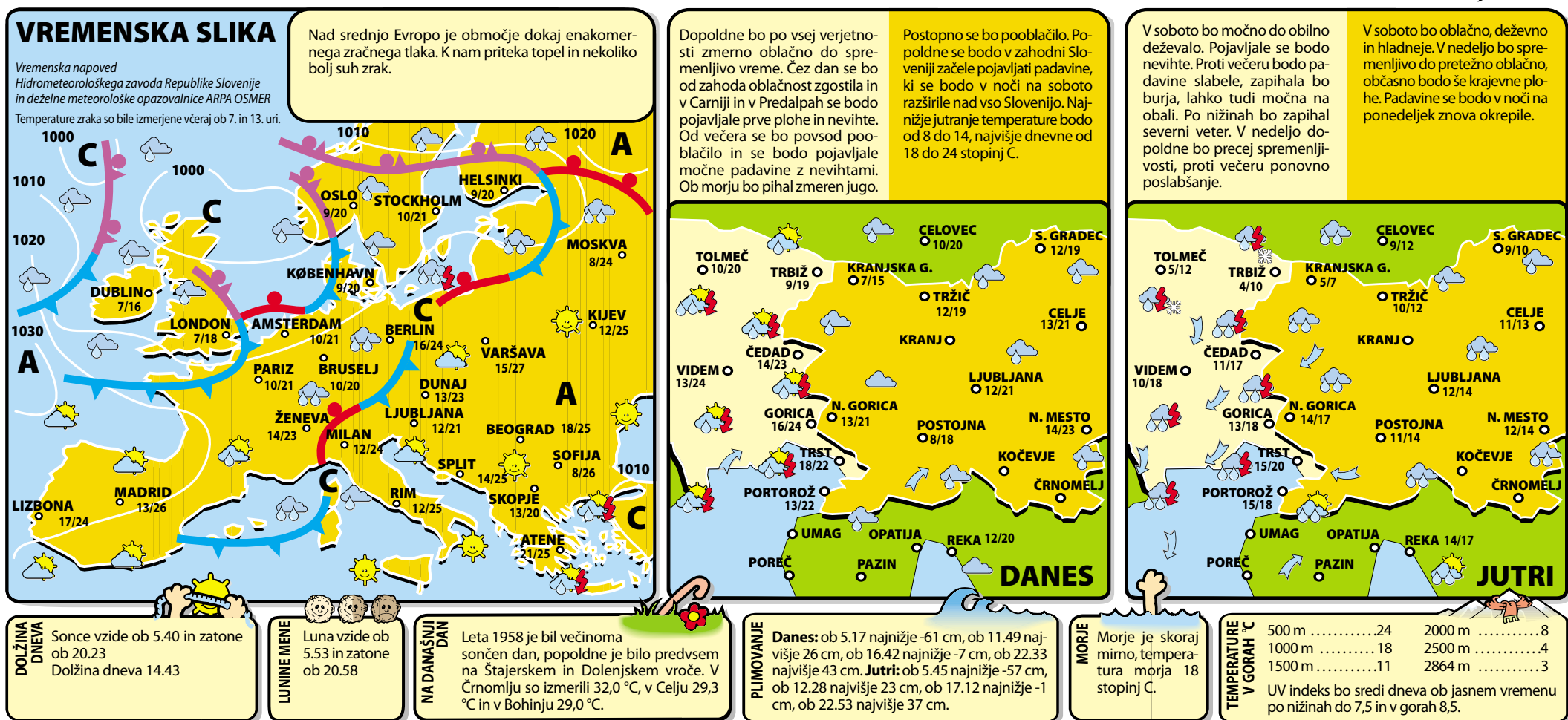
metiki oziroma celo v prehranski industriji. Veliko spletnih strani pa straši, da so elektronske cigarete zelo škodljive in rakotvor-ne. Pri tem pa se mi sprašujemo: ali pri tem predpostavljajo, da so klasične cigarete zdrave?! Ve-liko takih raziskav poteka v Atenah - gotovo ni naključje, da je tobakna industrija v Grčiji zelo uspešna! Verjetno je torej, da velikani tobakne in-dustrije podpirajo raziskave, ki dokazujejo škod-ljivost elektronskih cigaret. Sama zdrava pamet pa nam pove, da je taka oblika kajenja premla-da, da bi bile katerekoli raziskave verodostojne. Dejstva so naslednja: klasične cigarete vsebuje-jo več kot 4000 potencialno ali dokazano škod-ljivih sestavin, ob vžigu se gotovo sprošča škod-ljivi ogljikov monoksid in se pri tem nedvomno

vdihuje katran. Poleg tega, klasični kadilec ne škodi le sebi, temveč tudi svojim bližnjim. Ose-bno ne verjamemo v neškodljivost elektronskih cigaret, vendar vse kaže na to, da klasične ciga-rette še bolj škodujejo. Podpiramo te, ki se zave-dajo, da njihova razvada mora zadevati le njih in škodovati le njim, ki so izbrali tak način spro-stitve/zabave/itn., ne pa okolju in bližnjim. Brez skrbi: kmalu bo ponehala vsa negativna propa-ganda, saj so velikani tobakne industrije inve-stirali svoj kapital v nakup najuspešnejših proiz-vajalcev elektronskih cigaret!

(Pogledano različico članka lahko prebe-rete na našem blogu!)

OPEL - V tem času bodo na trg prišli tudi novi menjalniki

Opel začena kar 80-odstotno prenovo svojih pogonskih agregatov

Opel bo v prihodnjih štirih letih v prodajo vpeljal tri nove družine motorjev in 13 novih motorjev, s katerimi bo prenovil 80 odstotkov svoje motorne ponudbe. V tem času bodo na trg prišli tudi novi menjalniki.

Prvi sta na vrsti 1,6-litrski bencinski

in dizelski motor, skupaj z novo generacijo pet in šeststopenjskih menjalnikov. Do konca leta se jim bo pridružila nova družina bencinskih motorjev z majhno prostornino. Vsi sklopi so zasnovani za doseganje najboljših zmogljivosti v razredu in za največjo stopnjo rafiniranosti.

S prisilnim vžigom in neposrednim vbrizgom goriva SIDI (Spark Ignition Direct Injection) je ta novi bencinski štirivaljni na voljo v dveh izvedbah: Eco Turbo (170 KM) in Performance turbo (200 KM).

Novi 1,6-litrski turbo dizelski motor

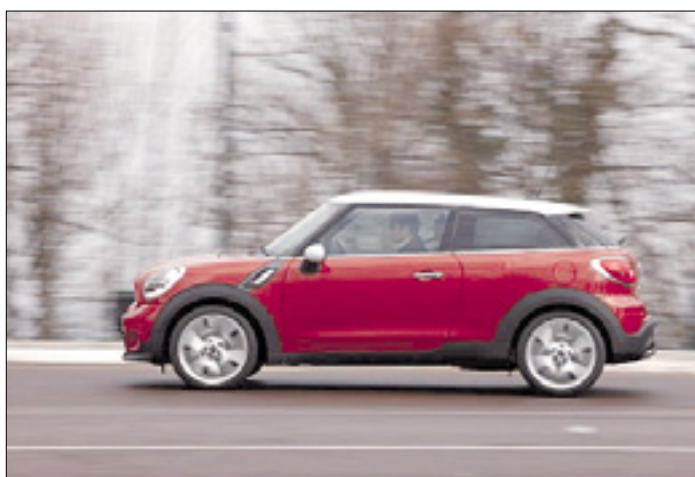
(136KM) se postavlja za najboljšimi zmogljivostmi po vseh ključnih merilih. Med kupce je zapeljal v zafiri tourer. V široki paleti Oplovih avtomobilov bo zamenjal 1,7-litrski in dvolitrski dizel manjših zmogljivosti. Kmalu bodo ponudbo dopolnile tudi zmogljivejša različice.

MINI - Vedno več novih, svežih idej iz beemvejeve torbe

Prihaja novi Sports Activity Coupe, ki bo razveselil ljubitelje hitre vožnje

Če miniju countrymanu vzamemo drugi par vrat in s pomočjo pridnih oblikovalcev poskrbimo, da dobi kupejevsko obliko, dobimo povsem novega mini pacemana. Zanj so si omislili naziv Sports Activity Coupe. Tehnika je povsem enaka miniju countrymanu, je pa v kupejčku na zadnjih sedežih manj prostora za glave.

Spregovorimo naj o njegovi športni različici John Cooper Works Paceman, štirivaljni motor s turbinskim polnilnikom z dvojno spiralo, neposrednim vbrizgavanjem bencinskega goriva in spremenljivim krmljenjem ventilov razvije 218 KM in prenaša svojo moč preko 6-stopenjskega ročnega menjalnika. 6-stopenjsko avtomatsko različico s funkcijo Steptronic dobite kot dodatno opremo. Mini J CW paceman je osnovno opremljen s sistemom štirikolesnega pogona ALL4. Krmlna elektronika sistema ALL4 je vgrajena neposredno v upravljalno enoto DSC (elektronski nadzor stabilnosti), kar omogoča izjemno hitro in natančno razporeditev moči motorja glede na dano situacijo.

NOKIAN - Zimske gume Nokian podira hitrostne rekorde na snežni podlagi

Nokian je leta 1934 postal prvi proizvajalec zimskih gum, v zadnjih letih pa je znan ne samo kot proizvajalec kakovostnih gum za najtežje zimske pogoje, temveč tudi zaradi podiranja hitrostnih rekordov pri vožnji na snegu in ledu. Leta 2007 je štirikratni svetovni prvak v reliju Juha Kankkunen z njihovimi gumami na Bentleyju Continentalu GT drvel 330,6 kilometra na uro, zdaj pa je prvo mesto v hitri vožnji po specifični podlagi prevzel njegov rojak in Nokianov testni voznik Janne Laitinen.

Od leta 2011 sta imela skupaj v lasti hitrostni rekord 331,61 kilometra na uro in tudi hitrostni rekord za električna vozila 252,06 kilometra na uro. Novo najboljšo znamko sta Nokian in Laitinen postavila na testni progi v okolici Ouluja na Finskem. Izbrani avtomobil je bil audi RS6, ki so ga obuli v Nokianove gume hakkapeliitta 8 dimenzije 225/35/R20. Ker je na Finskem dovoljena uporaba žebelčikov tudi v vsakdanjem prometu, so bile lahko s njimi opremljene tudi gume za rekordni poizkus. Dosegel je povprečno hitrost 335,713 kilometra na uro.

MAZDA - Na pobudo slovenske podružnice

Japonci zagotovili ljubljanskemu živalskemu vrtu dva geparda

Živalski vrt Ljubljana in Mazda Motor Slovenija sta za družine ter ljubitelje živali pripravila posebno presenečenje. Prvič v več kot šestdesetletni zgodovini živalskega vrta v Ljubljano prihajata dve izmed najbolj občudovanih živali sveta. Še pred poletjem je predviden prihod dveh gepardov! Nastanitev najhitrejših kopenskih živali bo v okviru sodelovanja z Živalskim vrtom podprla družba Mazda Motor Slovenija.

V Živalskem vrtu Ljubljana že potekajo infrastrukturna dela (na sliki) ter ustrezne strokovne priprave na sprejem dveh živali, ki v Slovenijo prihajata iz partnerskega živalskega vrta na Švedskem. Novo domovanje bo ustrezalo evropskim normativom, nove pridobitve pa se bodo, poleg strokovnih služb živalskega vrta, najbolj razveselili obiskovalci.

FIAT - Po novem 2-litrski turbodizel

Fiat sedici pred odhodom dobil nov živahnejši motor

Fiat sedici je že proti koncu svoje poti, a še vedno je mali terenec zanimiv zaradi uporabnosti, malo manj zaradi cene.

Tisto, kar je novo, je 2-litrski turbodizel, ki je nadomestil 1,9-litrškega, zdaj premore 135 KM in 320 Nm navora že v spodnjih vrtljajih, natančneje 1500. V praksi se sedici z novim motorjem pokaže zelo živ, tudi ko potrebuje moč zares odločno prehitevanje.

Sedici je kombinacija italijanskega dizajna in Suzukijeve tehnike, in to se še kako pozna v notranjosti, kjer razen Fiatove logotipa ne vidimo veliko italijanske oblikovne filozofije. Tudi uporaba materialov in nenazadnje tkanina sedeža nas popeljeta v druge čase. Izdelava je

sicer dobra, zmoti edino upravljanje s potvalnim računalnikom, ki ima gumb spredaj pri merilnikih. Drugi minus je, da bo treba luči prižgati ročno, na drugi strani pozitivno presejati osrednji sistem z navigacijo.

Prtljažnika je za 270 litrov, kar bo dovolj za uporabnost dveh že bolj pasivnih oseb, kak izlet ali nakupe v trgovini. Sedenje je visoko, kot se za terenca spodobi, velika okna dajejo dober razgled, nekoliko zmoti le tiščanje noge v sredinsko konzolo pri višje raslih. Sedicev dizel prek šeststopenjskega menjalnika poganja sprednji kolesni par, po potrebi dodaja še zadnji dve kolesi, s stikalom pa lahko to početje preklapimo zgolj na sprednja kolesa.